

ناول

نارروع

مومند محمدی اختر

Ketabton.com

ناول

ناروغ

ليکوال

مومند محمدی اختر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ناروغ - ناول

لیکوال: مومند محمدی اخْر

بیاکته: احمدشاه ویار

خپرندوی: اکسوس کتابپلورنځی

دیزاین چاری: حسیب الرحمن

چاپخی: وايگل چاپ

چاپ کال: ۲۰۱۹ / ۱۳۹۸

پته: کابل، درېیمه ناحیه د دهبوری پارک جنوبي دروازې ته مخامن

بیه: ۷۰ ف

ISBN: 978-9936-653-20-7

📞 0202 504 652, 0798 98 96 96

✉️ aksosbookstore@gmail.com

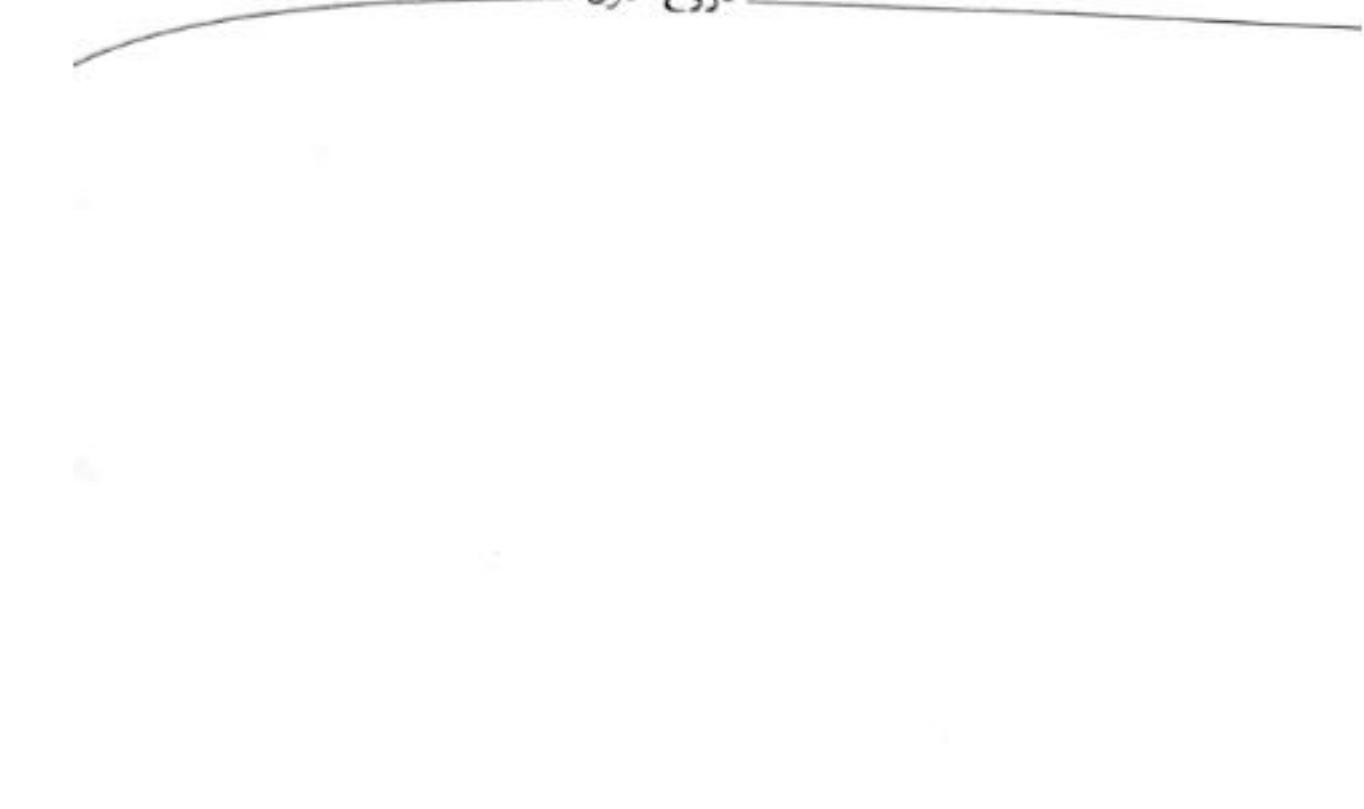
🌐 aksos book store 📖 aksosbookstore

www. aksosbookstore.af

د دې کتاب د هر دول چاپ او خپرولو حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

دالي

زما د زړه د تابلوګانو په نگارستان کې
د بنایسته تصویر خاوند
ابراهیم ایمان ته!

خو خبری

د لوی خدای جل جلاله شکر ادا کوم چې زما کمزوري قلم ته بې په پښتو ژبه
د خه لیکلو وس راکړ او د هغه پر پاک رسول درود او سلام .

ما د خیال له دهواله د یوه موسکبدلي سپري تصویر رابنکته کړ، د ژوند د بېکلو
او بدرنګو رنګونو پر وړاندې مې کېښود، د خولي موسکا بې ورکه شوه، له
سترګو بې د رنګ داسي توري لیکي راغلي لکه ژربدونکي ناوي، کاغذ بې د
ژوند له کړکي رانتونکو توپانونو خو خایه وشلاوه ...

تصویر له نتداره کېدلو ووت خود څان د نتدارې شو، زما د خیال پر دهوال د یوه
تصویر خای تشن شو خو تصویر د داسي سلو ماناګانو خاوند شو چې سپري بې
د څان په اړه په تفکير کې ډوب کړ ...

ما د سپري د خولي موسکا واخیسته، هغه ته مې دردونه او کړاوونه ورکړل، د
عشق په خم کې مې ډوب کړ، دومره ژړا مې ورکړه چې په سترګو کې مې ورنه
د اوښکو زېرمې وچې کړي، سوداېي مې کړ، لبونی مې کړ او بالاخره ناروځ شو.

که خه هم هغه د ژوند خوندونه په دې جواری کې بايلودل خود ژوند ژورو
ماناګانو په داسې رموزو پوه شو چې فیلسوفان او صوفیان بې د لاسته راوېللو لپاره
د ساګانو په شمېر د زندگیو قربانی ته هم تیار وو...

ناروغ فريادونه وکړل، تا سو بې اوري؛ خوبنه مو چې په کېت کېت ورته خاندۍ
او که په زار زار ورته ژاړئ، خواصلي خبره دا ده چې ناروغ زه نه یم، بلکه دا
یوازې زما د خیال د دېوال یو موسکبدلی تصویر دی چې ما رابښته کړي او یا
مې دردولی دی.

که ناروغ په دې هنرمندو فريادونو کې کله بې هنره شو، نو د خپلې مهریانی له
محې بې وېښۍ.

تاسو ته مینه!

مولمند محمدی اختر

ناروځ

اوں په کابل کې د سهار ۱۰:۳۷ دقيقې دی، مني د ساره توره ایستلې ده او د ونو
پر زېړي وهلو پانو یې ناتار دی ...

هغه ورڅ د تکسي په مخکنې سیت کې ناست وم، پوخ سړک مې د ستړګو مخې
ته راتښېدلو، غرونه رالندېدل او هغه صحرا چې زموږ کلې پکې پروت دی
راڅخه لېږي کډله، د موټر له شيشې سره هوا رانټوله او زما د غمبرو سره یې
سپول.

کابل مې خوبن و، زړه مې خواره تکانونه کول خو کلې پاتې کډلو، کوبښن مې
وکړ ورپسې خې شم، خې شوم خونه پوهبدلم چې ربستا خې شوم او که د کلې
لپاره مې د دروغجن خپگان اظهار کاوه، خکه نه پوهبدلم چې زړه مې په یوه
وخت هم خوندوروه او هم بې خوندنه درزا کوله.

زه له کوچنيوالی همداسي یم: هوايې!

داسي چمونه راسره کيرې چې په ندرت پېښيدلې شي، ايا ممکنه ده چې زړه په
یوه وخت کې هم خوندوروه او هم بې خوندنه درزا وکړي؟ بنايې اروا پوهان او یا
هم فلسفيان دا خبره رد کړي او طبیبان خوبنایې له سره هیڅ پړې پوه نشي، کیدای
شي وکولی شم دا ډول احساس شرح کړلې شم: داسي وم لکه یو ليونۍ او
صحرايې شاعر چې دوي معشوقې ولري، له یوې یې بېلیرې او د بلې په لور خې!
پر یوه مهال هم جدائې او هم وصال، شاعر په امتحان کې بنکېل شو، اوں به څه
ډول شعر وايې؟

د کلې د هدیرې جندي د سهار په شنه خړه او نمجنه هوا کې خویند سرونه ولاړې
وي، داسي لکه چې کوم مئن د لیلا پر زنگانه ويده وي او لیلا یې پربانه زلفې
خوري تیت سر د مخ ننداره کوي، حافظې مې دا تصویر ساتلي و خکه کیدای

شول چې د کوم رسام په لاسونو بې پر کومه تابلو نقش کړي، د کلې د شنو ونو
وروستي تنه لیکه لکه نری وریئې لا هم نری کېدله. غرونه مې په خلونو له کلې
لدلې وو چې کوچني بنکار بدل، خو مور چې ورنېږدي کېدلو وار په وار لوېدل،
نه پوهیدم نن خه ډول ورڅ وه؟ نن ربنتيا هم هېښوونکې پېښې کېدلي! نن مې
باید یا هم هغه لیدلي واي چې د لمراخاته وروسته نفل بې کاوه، نن مې یا هم
غوبنټل چې د دعا لپاره د هغې سپین پورته شوي لاسونه ووينم، یا مې هم باید د
نل په څېر د هغې خندانې سري شوندې او نازک وښکي لیدلي واي، دا خو زما
عادت و!

خونن هر خه د عادت خلاف وو، د شبې مې فکر کړي و چې سهار به د دوى
نېلي دروازه نيمکتبه شي، د سپورمې په څېر سپین مخ به رابنکاره شي موسکي
به شي خو کيداي شي په شنه سهار زما مازديگرنۍ ډالي داوي: د خداي پامان!
ان داسي هم پېښ نشول، هغه خو خبره هم نه وو چې زما د زړه پر تخت ناسته ده،
ښابي خکه نه وو خبره چې د مستې خوانې جام بې په سر اړولي مدھوشه وو، کله
چې زما له سترګو د کلې د ډوالونه او ونې پناه کېدل ښابي دي خپلې غتې توري
سترګي غړولي وي، ښابي زړه بې تکانونه کړي وي، ایا چې کله بې له لمراخاته
وروسته نفل خخه سلام ګرڅولی وي او زه بې نه ووم لیدلي حیرانه شوې به نه وي؟
خوزه دا مهال د تورو دنګو غرونو تر منځ د هغه تور ښامار پر ملا سپور ووم چې
درې بې يو له بله بېلې کړي وي او په کړلېچونو کې بې د موږ تایرونو چنګ
چنګ چېغې وهلي.

نور نو کلې نه و، یوازي مې په خیال کې درې تصویرونه تري راوري وو: هدیره،
ونې او هغه.

څومره چې لېږي کېدلم د بې سېکي احساس مې کاوه، په درو کې زېړو او سرو
ګلابو د هر کلې په دود د عقیدت سرونه بنکته کول، د غرونو په سرونو سپینو واورو

د سپیخلتیا تظاهر کاوه، د سرو چینو ترانه د موئیر په شن شن اواز کې تربته شوی وه، موئروان وار په وار خپل لاس په گېر باندې ایښودلو، کله به یې مخکي کش کړ او کله وروسته چې له لرګيو د ډکو لویو لاریو خڅه به مخکي کېدلونو هغفوي به په خپل قهرجن غږ داسي غوشه بنکاروله لکه په جومات کې د جمي له لمانځه وروسته چې کوم ماشوم په زينو کې له امسا په لاس سپین ديری خڅه په منډه مخکي شي او سپین ديری له خان سره وبنګيري.

د وطن خور طبیعت پر روح بنه اغېز کوي خو پر دې سربېره مې هم داسي احساس کاوه لکه د کومې بلا منگولي مې چې پر زړه بنځیري او خومره چې مخکي خم همدومره پري زور کوي، سینه مې د ګناهګار بنده د مریستانه په خبر تنګidle، ما الوت کاوه خو خومره چې پورته تلم وار په وار مې وزرونه په مضبوطو رسیو تړل کېدل!

په ماشومتوب کې به چې ګیله من شوم نو کرکي او خپگان به مې کړيکي وکړي، زما تر ستونی به ووتې، په چم ګاونډ کې به یې ازانګي وکړي، اوښکي به خبرې شوې، چینې به یې راوخوتولې او هر خه به یې ووینڅل، لاندې به یې په لمو لاري وکړي او په خمکه کې به د ماشوم مړي په خېر د تل لپاره بنځي شوې، مور به خبره شوه، د کتان په پلو به یې مخ راته پاک کړ او د ګرمې مینې په مچکه به یې ونازولم نو زړه به بېرته پاک او معصوم شو.

دا خل مې احساسوله چې بل ډول خپگان دی، دا خل کرکه نه وه ورسه مل بلکه له مینې سره یې جوړ جاري کړي و، دا خل دوی پټيلې وه چې پر زړه مې د غم پېټۍ کېردې، دا خل ژوند غوبنتل چې په الماري کې د داسي کتاب په خېر شي چې کلونه یې هم خوک رابښکه نه کړي او په سر یې نری ګرد انبار وي خو هیڅوک هم پیدا نشي چې پو یې کړي! زموږ کتابونه خو بختور دي، یا یې لولو او یا یې هم په میاشت دوو کې له سرونو دورې پو کوو.

د بشپړیانو شار کابل ته رارسېدلی وم، دا په همدي نامه مشهور و، زه له پخوا پېږي
مېښ وم، ما يې له کوچنيوالی په اړه نکلونه اوږيدلی وو، ما په تصور کې خو خو
څلهه ترسیم کړي و، هغه دبواں مې ډېر خوبن و چې د غره په ډډ کې ختلی و او
غږې دوه خایه کړي و. ۱۲ بجې وي، لمر ته مې وکتل؛ فهريبدلی بنکاربدلو
دومره چې له فهړه خوپیدلو، ما خو هېیخ نه وو ورسره کړي، په کلې کې به ډېر
مهربان خلبدلو خو فکر کوم دی هم په کابل مېښ و او دا يې نشوه زغملي چې
زه يې له معشوقې مچکې واخلمل!

زما پر زړه نا اشنا منګولي همداسي بشخي وي، استونځي ته رسېدلی وم خو
ضمير مې شاهدي راکوله چې کوم خه پېښبدونکي دي، نا اشنا احساس مې په
ښه کې راپورته شوي و او داسي بنکاربدله لکه زما په ستونې کې چې راتوليري.
هو، هماغه ورڅه خو زه هماغه نه وم...

بي زړه وم، فکر مې کاوه یو داسي چا ته اړتیا لرم چې تینګ مې په غېړ کې ونيسي
تر هغې چې ساه مې ارامه شي او پښې مې له لړ زیدلو کرارې شي، خو خوک نه
وو، یوازې مې د کورتى دواړه لوري په لاسونو کې ونيول او پر خان مې راتاو
کړل، نابلده د بنوونځي پر نيلي دروازه ورنوتنم، زما په فکر که پنجره يې وېولو
بهته به وي خکه چې په هندی فلمونو کې د زندانونو هغو پنجره ورته وه چې
کله د فلم هلك پکې بندي شي او کله هم بدماشان ورتېل وهل شي، دا يې د
فلمي پوليسو په ضمير پوري اړه لري چې د فلم د هلك لوري نيسې او که د
بدماشانو!

اسمان نيلي و خای خای وریخ وه خو داسي نه بنکاربدله چې په دې ورڅ دې د
باران وریدلو نیت هم ولري خکه چې پرونې يې سنه زړه تش کړي و، ان په کو خو
او سړکونو کې لا هم اویه ولاړې وي، زما بوټان ټول په ختيو خړ شوي وو او پاېخو

نه مې هم خټي را الوتې وي، که په هغه ورڅ زما پایخې چالیدلې واي نو خکو
 يې نه راپوري خندل چې په بیار کې د جوالیانو پتلونونه ان تر کوناټو پوري پد
 خټو کړ وو خو دوی لا هم ژر ژر بوخت وو او بارونه يې کشول، یوازې يې پد
 شل افغانی د اوړو اته منه بوری په غره کې د خلکو کورونو ته خېرولي، له هغې
 خوا به چې راغل نو ملاوې به يې سپینې کړې وي، داسې به بنکارېدله لکه
 چې پربېستو سپینه د سپیڅلتیا تاپه ورباندې وهلي وي، ماسپېښین مهال يې ډېږي
 په سپرو اوږدو د جومات نلونو ته اوډسونه کول او خانونه يې د جمي لمانځه ن
 رسول خو څینو نورو يې غوبنتل چې د لمانځه پر خای لانوري شل او یا هم دوه
 خله شل افغانی پیدا کړي! بنایي دوی د ډېر بار وړلو له امله ډېر خواکمن شوي
 وو او له همدي امله يې ډېر ماشومان هم راپوري وو نو خکه يې ډېر خله شلو شلو
 افغانیو ته اړتیا درلودله او یا هم بنایي شوم وي او غوبنتل يې پر یوه شلګون بل
 شلګون وراضافه کړي، په جومات کې پربېستو د اسمان له خاوری جوړ له اجرونو
 او نور خخه ډک کندولې گرڅول او د لمونځ کوونکو پر سرونو يې اجرونه او
 انوار شيندل، خو هغه جوالیان چې پاتې وو زما په اند یوازې پر ملا يې د اوړو له
 بوجيو پاتې پر سپینو گردونو بسنے کوله! حیرانوونکې وه، دوی قانع وو؟ پر یو
 وخت دوی شوم هم وو او قانع هم؟ له دې يې لا هېښوونکې دا چې لمونځ
 کوونکې هم حریصان وو خکه دوی غوبنتل پر سرونو يې اجرونه او انوار وشيندل
 شي.

د بنوونځي انګر هم له خټو ډک و نو خکه خو زما ګامونه هم ورسره درانه وو، د
 کتابونو ډک بکس مې شاته اچولي و، خام خام روان وم، داسې بنکارېدله لکه
 لوړۍ خل مې چې بنوونځي لیدلې وي خو داسې نه وه، یوولس کاله مې په کلې
 کې بنوونځي ويلی او کله چې تري راتللې نو خینې بنوونکې په دې کار غوشه
 وو چې ولې يې یو لایق زده کوونکې له بنوونځي خخه خې، خوزه په کابل مېن

و م په کابل کې ژوند و کرم، د پسولي او مني بادونه بې زما انگې بشکل کړي، د اوپي له ګرمي بې د کوم پاخه چت لاندي کېنم او د زمي واوره بې د کومي ګرمي کونې له کړکي خخه ننداره کرم.

پولګي ته نوتم، یو سپین بېرى سوونکي ولاړ و، د رياضي خه فارمولې بې پر
نخته ليکلي وي:

خه هلكه خپل ټولګي ته!

استاده زه په همدي صنف کې يم

د عبنکو له سره بې راوکتل او ما بې د عبنکو په ذره بين کې پړې مخ لاهم لوی
او پړې ولیدلو، د ټولګي د زده کوونکو شمېر د اویا وو اتیا وو په شاوخوا کې و.
هغه مهال مې دقیق حساب نشو کړلې خکه چې په نازک حالت کې و، خودومره
مې ولیدل چې زده کوونکي خینې په چوکيو ناست خینې ولاړ او خینو نورو بې
په خاورو کې پلاتۍ وهلي دي، ټولو راته خير خير او په حیرانتیا کتل، ما هم دوي
نه په حیرانتیا کتل!

دوی داسي بشکارېدل لکه د ملي بس مساپرين، خوک ناست او خوک ولاړ، زه
هم دوي ته خکه ناشنا و م چې یو خونوی راغلی و م او بل مې عمر کم و، اصلا
خوزه باید په اتم او یا نهم ټولګي کې واي.

سوونکي زره نازره ولاړ و، چوپتیا حاکمه و ه خودې چوپتیا له خو ثانیو زیات
دوام ونکر، خکه هغه خپله فيصله کړې وه:

راخه!

ورنوتم، شاوخوا مې و خارله هیڅ تشه چوکى نه و ه نو خکه غلى غلى ولاړم او د
ولاړو کسانو ترمنځ و دريدلم، سوونکي بېرته درس پیل کړ، ما هم تختي ته کل
په توره تخته سپينو تباشيرو ګډي وډي ليکې جوړولې، خینې به پاکې شوې خینې
به پاتې شوې، خینې به له سره جوړې شوې، بیا به پاکې شوې دالو به تر بشه خنډه

روانه وه او سپین دیری بیونکی چې په دبلو عینکو کې به بې کله سترګې تېغې
بیکارېدلې او کله به بې هم پړېږد مخ، له دې لوېچ خوند اخیستلو، پایخې مې هې
هم په خټو وي، زده کوونکو خکه نه راپورې خندل چې د دوی پایخې هم په
خټو وي خود بیونکی پایخې نه وي په خټو او سره بوقاتان بې هم پاک خلبدل.
يو وخت مې پام شو چې پښې مې مستېرۍ، همالته مې لکه خېنې نور زده
کوونکی چې له لوړۍ سره ناست وو په خاورو کې پلاتې ووهلې، اوس زه هم
د دوی له دلې وم، لکه د ملي بس مسابر.

بیونکی وتلى و، زده کوونکو ماته کتل او ما دوی ته، یوه پر چوکې ناست هلك
چې نصوارې رنګه عینکې بې په سترګو وي او سپینه درېشې بې اغوسټې وه په
سترګو کې وروبللم، زه هم پورته شوم، غلي مې لمن وختنډله، له کړکې خڅه د
لمر په رالوېدونکو وړانګو کې زما له لمنې لویدلې د دورو زړې بې ستره شوې.
اویاواو یا هم اتیاوو زده کوونکو په څلوا سترګو برښلې ولیدلې، زه ورغلم، خای
بې راته وکړ او ورسه کېناستم:

- په خير راغلي

په شرمېدلې بنې مې خواب ورکړ: منته

- عمر دې کوچنې دې، خنګه په دوولسم تولګې کې ناست بې؟

- کوچنې وم چې بیونځی ته بې اچولی وم

- خوومه نمره وي؟

- لوړۍ

د خنګ ملګري ته بې مخ ورواراوه:

- دا اول نمره و!

په تولګې کې گونګوسي شوې، دا اول نمره و!

خینو بی دیوه بل زده کوونکی په لور کتل چې دیره بې کله او نري برپونه بې پریښی وو، د هغه په سترګو کې اضطراب بشکاردلو.

بل تن راغی چې د سر اوږده ویښتان بې په منځ اړولي وو، دیره او برپونه دواړه بې خریسلی وو، خینو ورته په کرکه وکتل خو رانېردي شو، سره نیکتایې بې هم تړلې وو:

-سلام، ستړۍ مشې!

-منه ته ستړۍ مشې

-زه جاوید، د پغمان یم په خیر راغلې

ما په زړه کې غوبنټل چې نن هیڅوک هم غرض راباندې ونه کړي او همداسي مې یوازې پرېردي، د دوي سره له خبرو کولو مې وېره کېدله، خویا مې هم خبرې کولي، بشایې د خېږي بهه مې الوتې او وېرېدلې بشکاریده او یا هم بشایې اطمینان پکې و خو زړه مې ربستیا هم وېرېدلو، داسې لکه له دوه کلن ماشوم خخه چې مور ورکه شوې وي، شونډې مې ورپیدې:

-خوبن شوم

-هغه چې نري برپت بې دی زموږ د ټولکې اول نمره دی!

تازه پوه شوم چې ولې هغه هلك مضطرب و، هېښوونکې وه، هغه له ما وېرېدلې و په داسې حال کې چې زه له دوي ټولو وېرېدلم، جاوید بېرته خپل خای ته تللې و او د خنګ له ملګري سره بې په خندا خندا خبرې کولي، په ناز او انداز بې لاسونه اچول او له خبرو سره بې خنې نخولې، کله به بې که سترګو ته ویښته مخامنځ شول نو بېرته به بې په لاس د غور شاته راټول کړل، د خنګ ملګري راته وویل:

-داد اتنې په ګروپ کې دی!

ما خه ونه ويل، ومي غوبستل نور د چاراپام نشي او مجبور نشم چې خبرې وکم
نو خكه مې كتاب رواخيسٽ، كربنې مې بې ليدلي خو لوستلى مې نشوي،
ستونى مې رادك و، داسي احساس مې کاوه لکه نا اشنا منگولي مې چې پر
ستونى بسخي وي او ورو ورو بې تینگوي!

خيالونو د کلي هديري، ونو او د هغې مخ ته وړي وم.

ښوونځي رخصت شوي و، زه لا هم په ټولګي کې ناست وم، وروستي زده
کوونکي وتلو، غږي پې کړ:
راخه کنه، رخصتي شوه!

هغه سهار مې چې سترګي پرانیستي نو لمونځ قضاشوي و، د لمر وړانګي له کړکي
راتنوتلي وي او زما پر تندی خلبدلي، داسي ايسپده لکه زماله خوي سره چې بلد
شوي وي، یو خه انس بې پيدا کړي و او د پخوا په شان غوشه نه و خولا بې هم
سور مخ خوپيدلو، د ښوونځي راباندي ناوخته شوي و، ژر ژر مې مخ او لاس
ووينخل، په منډه مې جامي بدلي کړي، بکس مې تر غاري کړ او د ښوونځي په
لور مې هي کړل...

اورده موده ناست وم او ښوونکي نه و راغلی، لاسي ګړي ته مې وکتل، د سهار
10:37 دقیقې وي، په خپله چوکي کې تنګ شوي وم خكه تر خنګ مې یو غښت
هلك ګناستو چې ان د کوناتي یوه برخه به بې زما پر چوکي ايسې وي، هغه
وخت زه ډنګر پنګر وم او د هغه سهارني توري خري له سفر وروسته لا هم نري
شوي وم، ان زړه مې هم نري شوي و.

پورته شوم او د یوه بل ټولګيوال پر چوکي ګناستم، عابد نوميدلو، پر ما بې پام
کاوه او لکه زما د زړه ساتونکي و، په كتابچه کې بې خه سوالونه او خوابونه ليکلې

وو، نور بې ھمداسې قلم ورباندې ایسې و او بھر وتلى و، كله چې رانتوت نوزه بې پر خپل خای ناست وليدلم خكھ خودى هم پە مخکنى كثار كې لە بل تى سره كپناست، د خوب او سەرييا احساس مې كاوه، سر مې پر مېز كېبندۇ خود شعر بىپېرى مې غوبرونه وتخنول، پر كتابچە ايسې قلم مې راواخىست، يو غزل مې ولېكلو، د خپل زىره پە اوه و، تۈل لە شىكايتە دك و... عابد راتە خير و، كاغذ بې وركش كې او غزل بې ولوست:

- ھىتىتن... اوس پوه شوم چې ولې داسې بې!

بىوونكى راغى، د تۈلگى نمايندە د عسکري پېپە د صاحب منصبانو پە خېر پە زورە غېر كە:

- ولاپ سئ !!!

تۈل تېپ تېپ پورته شوو، بىوونكى غارە صفا كە او سلام بې واچاوه، درس بېل شو، بىوونكى غېيدلو زە هم پې پوهەدلەم، بىايى د زىره بېاس مې لە غزل سره وتلى و، شعر داسې يار دى چې خپل تۈل غمونه پې اچولى شې ھەۋە او رە ورکوي نو ايلە د سېرىي زىره سېك شى، بىوونكى پر تختە ليڭلە، ما هم كەل، بىه خنادى مې كەل خو شېبە پە شېبە ليڭلە تىارە كېدل، سر مې درندېدلۇ او زىره مې پە راجىگەدلۇ شو، مخ مې گرم شو، احساس مې كە چې لاسونە مې سېرىي، قلم مې لاسە پە بىوېيدلو شو، پە رەدو رەدو مې شاوخوا وكتل، ورو ورو تىارە كېدلە، د پورته كېدلۇ كوبىنىن مې وکە، زىده كۈونكى د سېورو پە خېر راتە بىكارپەدلە، تىارە زىاتىدە هەر خە بې ونيول، تې تىارە شوھ او تىارە هم داسې ورکە شوھ لەكە ھېۋە چې خوک پو كېي او رىنا ورکە شى.

پە مخ مې لاس راكش كې، لوند راتە بىكارە شو، سترگى مې پرانىستلى، عابد پە زورە زورە خوچولم او نارى بې راتە وھلى، سر مې د بىوونكى پە غېر كې و، زىده

کونونکی تول شاوخوا ولار وو، یو بل ته بې خولې ورگۈپى كېرى وي، غورۇنە مېي
ورو ورو رەنا كېدل او د دوى دا خبرى مېي اورىدىلىپى:
- خە ورباندى وشول؟

- دى ولې داسى دى؟
چى بىنه پە سد شوم نو د بىونونكى سېئە زېرە او د عابد وارخطا مخ مېي روبانە
ولىدل، كېناستم، زده كونونکو اوبرە راكە او چوكى ته بې پورتە كرم، خولە مېي
وچە وە، زىزە مېي پە زورە درزېدلە او پېنى مېي زېردىدىلىپى، د تولگىي نھايىندە
د اوپو گىلاس پە شونىد وراتە كېنىد، ما هم غىت غىت غورپۇنە ترىپى وكىل داسى
لكە تى خورى ماشوم چى د مور پە تى پورى ونسلىي، اندېبىمن بىونونكى مېي
لاسونە پە لاسونو كې ونيول:

- بچىھە تە بىنه بې؟

ھىخ مېي نشول ويلى، ورو ورو راپە سېك شوم، يوه ويل:
- رنگ بې تك ژېر دى او رېردىي، تە ورتە وگورە لكە خزان وھلى پانە!

عابد ووپىل: كور تە خى؟

د هو پە موخە مېي سر و خوخاوه، شونىدې مېي گىنلىپى وي، اوبرە بې راكە او ورو
ورو ورسە روان شوم، بەر چى راوتلۇ نو سا مېي يو خە وغېرىدە، عابد مخ
راواپاوه:

- پە بايسكل كېناستلى شى؟

- هو، بىنه يم

خېل بايسكل تە بې منلىپى كېرى، زە هم ورو ورو پسى روان وم، بېرتە راغى، شانە
بې پە كونجاغە كېناستم بايسكل بې روان كې، بكس راپسى خېرىدە...
تازە مېي خان تە پام شو: پە ما خە شوي وو؟ ايا پە هەقى پسى خې شوي وم، ايا
خچىغان پە ما دومە زورور شوي و چى زە بې خودە كرم؟ ايا لمىر نېرى راتە

کپی وی؟ هغه خو اوس له ما سره نازه ملگری کېدلو ھم، ایا کابل له نظره کپری
وم؟

ساره رېر دولم او مور مې كمپله راباندې واچوله، لاس بې تر زنې لاندې کې او
اندېښنه مې خوانه کېناسته، ومهې ويل:
- سهار مې خه شى نه وو خورلي خکه داسې شوم
تر خولي بې سون نه ختلو.

نازه خوشېبى نا اشنا منگولى زما له زرە او ستونى لېرى شوي وې، ارامە ساه مې
اخجىتلە او زرە مې ھم بىھ پە خوند خوند درزا کوله داسې لکه د نىلىي اسمان له
مەھ چې تكى تورى وريخى لېرى شي او بىايستە مخ بې بىكارە شي.

يو مرموز قوت مې هخوي چې دېرى خبرى وکرم، زه غواپم چوب پاتې شم خو
دا خواک مې داسې تېل وهى لکه كوم يتيم چې د ئاظالم لاسونو ته لويدلى وې،
غوارى د محتسب پە خېر اقرار راخخە واخلى او هر خە ووايم، دا احساس مرموز
اپن راكوي تر خو تۈل هغه خە چې پە سينه کې مې د خزانو پە خېر پت ساتلى
دى د لوپى غوندۇرى پر سر كېردم او تۈل خلک بې نىدارە وکرى.

دا خواک داسې احساس راكوي چې گويا غواپم ناري كرم، داسې چې د يوه لوپ
كمە پەزى ودرېرم چې لاندې بې نىلىي سمندر خېرى وهى، پە زورە زورە چىغى
كرم چې پە سينه کې پتى خبرى مې پە يوه چىغە کې بې لە تورو او كلماتو
راووخي، داسې يوه چىغە چې تۈل ليونيان بې پە رېبنېنىي مانا پوه شي خو هىخ
فلسفى بې تر ابده ھم مفهوم بىان نه موندى شي!

داناكاري مې نىمە شې راپاخوي، هىخ كوم مخاطب نه وي خو زما د زرە خبرى
غوارى هوا وکرى، اسمانونو ته پورتە شي او د يوه نا اشنا مخاطب پە لوري پە اوو
پردو کې دته ولارى شي. كە ورخ شي او مخاطب پيدا شي نو لکه ترهيدلى

سویی؛ تولی خبری بېرته په سینه کې پتھی شي، د راختلۇ لپاره بې غۇرۇك شىپى،
زېھ پەخای ودرىپىرى، خولە وچە شي، زېھ پە زورە زورە ودرىزپىرى، نا اشنا منگولى
مې پە ستونىي تىنگى شى او تولى خبرى تېرىتى شى.

بىا هم شپە شي، سر پر بالنىت كېردم، مرموز خواك مې نا اشنا منگولى د خوشپۇر
لپاره له ستونىي لېرى كېرى، خبرى لكە د اوربلەكىو سېل شى، پە الوتلو شى، دومەرە
توري والوزى چى پېرىان بې هم حساب نشي كولى، خى خى او پە اسماڭ كې
ستوري شي زە بې درېغە لاسونە پسى اچوم يوازى يو خۇپكى راونىسم، د فەركى
بندىوان بې كەرم، پۇرته شەم، دېۋە بله كەرم، قلم او كاغذ زاواخلىم، يوه تكە سېنە
لەن له تورو داغۇنو چكە شي، خو دا هەفسى نە وي بلکە لكە مروپىلىي پتنگان
داسى شوي وي، دا دومەرە بنايىستە نە وي لكە الوتلىي پتنگان او نە هم دومەرە مەست
وي خىكە خو دېر مظلوم وي دومەرە چى بنايى د لوستلۇ هم نە وي.

زە لە نا اشنا مخاطب سره گېرۈم، داسى احساسوم لكە زما ضمير تە چى دىنە نتوتلى
وي، جىڭە ورسە كوم، سولە ورسە كوم، فلسفىي ورسە غېرۇم، لمۇنخ ورسە
كوم ...

ھەنگە ما زىدىگەر مې دېرە يادە شوي وە، د ما زىدىگەر انخور ھىپى هم غەجن وي، د
بناپېرىانو پە نېرى كې بې د جىدايى د سفیر پە نامە يادوىي خىكە هەرە ورخ چى لەر
دوب شى نو باید يو بناپېرى مې شى، اروا بې والوخى او سبا د لەر پە خېرە كې
راو خىپىرى، خو كله چى خوک مكى تە روان شى او د شپى پە ۱۰:۳۷ دېقۇ
ورسىپىي نو سەھار داسى ورتە بىكارى لكە ما زىدىگەر مەھال چى لەر بېرته را خىپىرى،
داسى لكە مرور يار چى لە پناھ كېدلۇ ورسەتە بېرته پېپىمان شى او د يار غېرى نە
راستون شى، مىئىن بې سېنې تە راجوخت كېرى، د دواپو او بىكى سره گلەپى شى
او دواپە باپخوگان لاندە شى، بىا پە ژەرا ژەرا كې يو بل تە و خاندى.

خود مکی مازدیگر بیا داسی بنکاری لکه زېر سهار، بنایی دا د بیا خلی ژوندانه د ثبوت لپاره یو رمز وي، داسی رمز چې ډېر ساده حاجیان پري نه پوهیرو، بلکه یوازې هغه حاجیان پري پوهیدلی شي چې بیگانی بې زیونه د زم زم په او یو مینځلې وي.

خو هغه مازدیگر لمر نه و او د هغې ورڅې د سهار له ۳۷:۱۰ دقیقو راپدېخوا وریخو پت کړي و، د مکی له لوري توند باد را الوتی و، خو وریئې د بېستنی غوندي درني وي، دومره درني چې زمازره بې لاهم ويرجن کړي و، د هغې غنې ستړګې، زېر مخ او موسکانه خولګې مې یادېدله، د هغه توپان له امله مرغان هم نه شول الوتلي خو زمازره د سینې په پنجره کې دومره تنګ شوی و چې نور بې رښیا غوبنتل دا زندان مات کړي او د هغې په لوري والوزي، سر بې د سینې په پنجره په زوره زوره واھه او راته ویل بې: د خدای لپاره وزرونه وکړه او د یو خل لیدلو لپاره بې والوزه!

هغه مهال مې دومره مینه کړي وه چې ان نېردې وه کرکه ترې وکړم، په اپارتمان کې زموږ د کور په نیلې رنګ له رنګ شوې کړکې خڅه مې بهر کتل، پورته درني تورې وریئې او بلاک ته مخامنځ د سېرک پر پورې غاره د ګاونډې د کور بام؛ د بام پر سر بې د تلویزیون هغه اتن چې تل به نسکوریدلو یو خل بیانسکور شوی و.

هغه مازدیگر مې له هغې سره جګړه وکړه، داسی جګړه لکه یو بې زړه ته چې خوک له کوره بهر پر مخ بې رحمه او درنه څېړه ورکړي درد غوته کړي، پت بې کړي او کورته راشې، په یوه کونج کې خې کېنې د درد غوته خلاصه کړي او بیا په تصور کې هماغسي څېړه له کوره بهر هماغه ظالم ته ورکړي، داسی لکه د گودر پر غاره چې یوه مسته او کاسیره بنځه د یوه ماشوم سره د او یو پر نوبت

جګره وکړي او ماشوم د بې وسی له امله خپله کوزه په لغته ووهی او د که کوزه
بې په مخې واورې!

هغه ما زدیگر مې هغې ته ویل چې زماله زره نه ووڅه، ما مه کروه، ما ته غم مه
راکوه، لکه څرنګه چې ته د لمر خاته پر مهال بنې او کین لوري ته سلام ګرخوې
او له نفل سره وداع کوي همداسې سلام وګرڅو او زماله خیالونو سره وداع وکړه،
ما داسې پرېرده لکه چې زاهده پېغله خپل کت پرېردي، د اوداشه لپاره کوزه
ورسره واحلي، مخ لاس وکړي، په تیاره شپه کې بې سپینې ليچې ستوري ووينې،
په مصلا ودرېري او مخ د مکې په لوري کړي!

داسې مې پرېرده لکه مئنه پېغله چې خپل کت پرېردي په کندو واورې، جامي
بې په خاورو خړې شي خو خړې جامي بې تیاري به خپل پرده کې پتې کړي او
د مئن تو دي غېږي ته ورشي!

هغه ما زدیگر مې غوبنتل چې وزارم خو سترګې مې دومره شومې وي لکه د
هماغې ورڅي اسمان چې هیڅ خاځکي بې نه ورول.

په کابل کې د غره د ډډي دبوال همداسې دنګ ولاړ او توپان ورسه خپل سر
جنګاوه، لکه پېړي پېړي بې چې همداسې کړي وو خو دا دبوال بې سپر تېر په
مخکې ولاړو.

ما دوه لاري درلودلي؛ یوه دا چې له دبوال سره خپل سر ووهم او بله دا چې د
دبوال په خېر ودرېرم او توپانونو ته خپل تېر سپر کرم.

مانیام شوی و، وریڅ همداسې توره وه، د نېردي جومات لاسپیکر خراب و او
سپین بریري موذن د شیطان تښتولو لپاره په کمزوري غږ اذان کاوه، بنایي د یوې
سجدې سره مې تندی يخ شوی واي او د سینې د سمندر توپان مې دريدلی واي.
دا هغه مرورلي پتنګان دي چې د شپې په ۳۷:۱۰ دقیقو بې له سېل خخه رانیسم،
تر هغې چې د خوبونو په سین کې لاهو شم.

هغه ماسخون هم سره هوا چلپه، د ډېرو پېغلو له تېرېدونکو اورېلونو سره يې لوې کولي او نخول يې، د اسمان ستوري هم صفا خلپل، زه د بلاک سرته پورته شوي وم او پښې مې لاندې خړولي وي، د اووه منزله ودانۍ لاندې دريدلي سوب خرڅونکي خپل لوښي ټولول او کراچي يې روانله، لاندې به یو نيم تېرېدونکي موټر نري جمپ ته بريک ونيلو او چې کله به يې تایرونه پري اوښتل نو خراغونو به يې خولي اسمان ته پورته کړي او د ستورو په لور به يې ناري کړي.

ما په کورتى کې خان پېچلې و، قلم او کاغذ په لاس کې راسره وو خکه زه پوهېدلم چې د غزل الهام راته کېږي، ما غونښتل خپل دردونه یو خل بیا د غزل پر سر واچوم، زه يې ستړۍ کړي وم او پرواړي نه کوله چې غزل به يې له لاسه ستړۍ او یا هم ليونې شي.

دوه بيتونه مې ولیکل، ګوتې مې سړې شوي لاسونه مې سره وموښل، کوه کوه مې کړل او په کورتى مې نباسل، فکر مې کاوه چې د پوزې سر مې سورېخن شوي دي، شاته مې وکتل شل ګامه لېږي یو خوڅیدونکي سیوری ولاړو، له جي به مې لاسي خراغ راواویست په هماغه لوري مې روښانه کړ، ژر مې ګل کړ او مخ مې بېرته راوګرڅاوه، زموږ ګاونډي پېغله ولاړه وه، خوله يې ګندلي وي او هېڅ يې نه ویل، یوازې يې له خراغ خخه سترګې پټې کړي خو ما خراغ ګل کړي و او نه پوهیدم چې لا يې هم سترګې پټې دي او که نه، د نجلې نوم مې نه وزده خو خو خله مې له زینو خخه دښکته کېدلوا او پورته کېدلوا پر مهال لیدلي وي، غونډه منډه د څهړۍ غونډې ونه، سره باړخوګان، نیلې سترګې، زېړ ته مايل بانه او ويښتان يې وو. ماته يې خو خله راكتلي وو، موسکي شوي وه، بېرته يې سترګې بښکته اچولي وي او په منډه مې له خواښښیدلي وي خو خدايزده نن مې خنګه شاته غلې ولاړه وه، بسايې د دې په زړه کې هم ډېږي خبرې وي چې غونښتل يې ماته يې وکړي

خو له دې هم توري تښيدلې وو او ژیه یې وچه وه، همداسې ولاړه وه، یا خو
دېره زپوره وه او یا یې هم له پښو سېک تللى و، ما اوريدلې وو چې د هغې په اړه
یې ويل: د دې نجلی بنایسته هلکان خوبښيري!

زه نه پوهیدم چې دې له ما سره مینه درلو دله او که د هوس په دامونو کې د نښې
مرغې په خبر زما تر دیاره رارسېدلې وه، ما اوريدلې وو چې د دې په اړه یې ويل:
د ۱۰ بلاک ۳۷م اپارتمان هلک د دې شونډې بنګل کړې وي!

د هغې په نیلي سترګو کې د هر چالپاره مینه پرته وه، تر دې چې غوبنتل یې د هر
بنایسته هلک خولګي واخلي، دا ناروځه وه، دا نشه یې وه خکه چې غوبنتل یې
د بنایسته هلکانو شونډې بنګل کړې، خو لا هم زما شاته ولاړه وه، خو ورځي
پخوا چې زه د بام سر ته راختلى وم نو د بام پر ژى د خاورو ډک نکلي لوښي
ایښي و، زه نېردي ورغلم، یو چا غږ راته وکړه: دې ته گوتې مه وروپه دا د نیلي
سترګې نجلی دې! زه نه پوهېدلم چې دا یې ولې هلته ایښي و، یوه ورڅ یې مور
ویل: دا پېريانی ده او پېريان لري، ان یوه ورڅ چې کله پر زينو راختم نو د بندې
دروازې تر شا مې سوي کريږې واوريدلې، د پورتني منزل یوې کوچني نجلی
چې د نانوایي درې دودې ورسه وي او پر زينو ختله، وي یې ویل: پر نیلي سترګې
نجلی یا پېريان راغلي.

زما په خیال دې یوې پناه ته اړتیا درلو دله، دې ته تر ټولو ډادمن خای د بنایسته
هلکانو غېره بنګارېدله، نو خکه یې وار په وار ورته پناه وړې وه او اوسل په دې
تیاره ماسخوتن چې ستورو له یو بل سره د سترګکونو زوروره سیالي روانه کړې
وو هغه بېنا زما شاته ولاړه وه، بنایي زه یې خپل وروستي پناه خای بللم. هغه نه
وو خبره چې زما خپل د زړه محل هم وران شوی دې، هغه نه پوهېدله چې زه
پخپله هم یوې پناه ته اړتیا لرم، خکه زه د دردونو په داسي میدان کې ولاړ ووم چې
د هغوي مستو آسونو له هر لوري تېل وهلم، تیندکونه مې خورل او بېرته پورته

کېدلم. زما د غتيو سترګو زړه حسن یاديدلو، وختونه کېدل چې هغه مې د لمرخاته له نفل خڅه وروسته پر سلام گرڅولو نه وه لبدلي، هغه زما د ژوند او به وي، هغې زما د زړه بوټي پنه کول، وختونه شوي وو چې سينه مې د سوي صحراء په خېر ووه، بوټي بي وج شوي وو، سره شوي وو، اور بي اخښتني او هره شبېه بي لوګي زما تر خولي ختل. ما غوبنتل هغې ته ووايم چې زه نشم کولي چا ته پناه ورکرم، ما غوبنتل ورته ووايم: راشه زما پر سينه دي خپل سره غمبوري کېرده، وګوره چې څومره توده ده، ما غوبنتل چې په لمبو کې زما د سوځیدونکي زړه د تېپرېدلو او کريرو غږ واوري، که هغې غوبنتلى چې زما وچې او سپري شوندي بسکل کړي نو اجازه به مې نه واي ورکري خکه مانه غوبنتل چې په دردونو دا ککري شوندي دې یوه بي اسرې پېريانې پېغله چې بنایسته هلکان بي خوبنېري بسکل کړي! کاغذ ته مې وکتل، تiarه وه نه بسکارېدلو، خو ما پېږي قلم خوڅولي و، لاسي خراغ مې روښانه کړ بیا مې ژر بېرته ګل کړ، شپږ بیته غزل مې لیکلۍ او پر نازکو تورو مې خپل درانه غمونه بار کړي وو، زه رښتیا هم ظالم وم. مخ مې راوړاوه، غوبنتل مې وې پوبنتم چې ایا ما ته بي پناه راوړې؟ خراغ مې روښانه کړ بیا مې ژر بېرته ګل کړ خو هغه تللې وه، بنایي وروستي هيله بي هم نړيدلي وه او د کوم بیابان په لته د هيلو له بسارة وتلې وه، خو بیا مې خراغ روښانه نه کړ او ومي نه ليدل چې ایا پلونه بي همالته پاتې وو او که هغه هم ورسره تللې وو.

په لېږي فاصله کې د ودونو د یوه هوټل رنګه خراغونه بسکارېدل چې کله به ګل شول او کله بل، دا د دوو زړونو د پیوند په خوبنې کې نځیدل، زه هم تللم، که چېږي د نيلي سترګې نجلې پلونه همالته پاتې وي نو زما پلونه هم ورسره پاتې شوي وو، او که نه ما خپل پلونه یوازې پريښي وو، ما احساسوله چې که په هېنداره کې وګورم نو د پوزې سر به مې لا هم تک سور شوي وي.

په دې شپه مې خوب الوتلى و، په ۱۰:۳۷ دقیقو چې په بستره غخیدلم نوزره نازره وم، له دې خوشبې وراندي مې مور راغلي وه او کيسې بې راسره کولي نه مې غونبتل چې ولاړه شي، زره مې ورته ويل چې توله شپه راسره کېنه، رانه وغږېره خکه چې له تا پرته په توله نړۍ کې سکون نشته، ستا خبرې زما اروانه ارامي وربښي خو هغې هم زما د زړه خبره نه وه اوريدلې. زه پوهېرم که زما د زړه غږې اوريدلې واي نو توله شپه به بې راسره په ويښه تېره کړې واي، په ويښانو کې به بې راته مهربانه گوتي وهلي او خورو کيسو به بې زما د غورونو د سازونو پردې خوخولی چې اهتزاز به بې زما تر زړه رسپدلى.

فکر کوم د نيلي سترګو خاونده نجلې به هم هغه شپه خوب نه وي وړي، کيدای شي د هغې په کمڅو کې هم مور گوتي نه وي وهلي او همداسي ارمانجنې پاتې شوي وي، آه! دا ډېره جفاکاره دنيا ده، په یوه شپه کې د خوبونو دنګي دنګي مانې پر خمکه رانسکوري کړي او سړي بې پناه پاتې شي، دا ظالمه دنياګي نه پوهېري چې دا مانې د زړه په ويښو جوړې شوي وي او بیا پرې انسان د خپل زړه تولې مراندي وټري.

زما د زړه هوسي نن زما د خيالونو پر ډېره مېلمنه شوي وه، یو په بل پسې بې خپل تصویرونه زما سترګو ته نیول، په نريو شوندو به بې موسکل او سپین غابونه بې چې له جنتي ډبرو جوړ وو بنکاره کېدل، دې به د نړۍ تر تولو بنکلې منظره جوړه کړه؛ غر، خنګل، گورگوري، ا بشار او ګلونه ورته نن شپه هیڅ هم نه وو، هغې د تiarو پردې شلولي او زما تر سترګو بې خان رارسولي و، ما ته بې ویلي وو چې زه بې هم يادېرم، راپسي خې شوي ده او هر سهار چې د لمراخاته له نفل خخه سلام اړوي نو زه نه یم چې موسکي ورته وګورم، ما ته بې ویلي وو چې له ما پرته د کلې تول تصویرونه ورته پیکه دې، راته ویلي بې وو چې د کلې ونې په لغړې دلو دې او د هدیرې جنایې هم نیمي نیمي خېږي شوي دي.

د هغې تور پرونې نن شې د مشکو خوشبویی شيندلې، تر ھېره يې کيسې راسره کولي خو ما ورو ورو احساسوله چې نا اشنا منگولي مې يو خل بيا پر ستوني تینگيري، سترگې مې پرانىستلى، هغە تللې وه هيچ تصوير يې نه و پريښى، ساه مې نشوه اخىستلى، زړه مې په زوره زوره درزىدلوا، راکېناستلم او كمپله مې لېرى وغورخوله، په غورونو کې مې چنگ چنگ غرونه تلل راتلل، فکر مې کاوه چې سترگې مې له کاسو بهر راوتلى دي، تiarه کوتە راته له بلاگانو ڈکه بشكارېدله او داسې انگېرل کىدە چې زما د وزلو لپاره ورو ورو رانېردى كېرى، تiarو دېسمىنى راسره اخىستى وە، ان د بلاگانو ويروونكى سترگې يې راته انخورولي، غوبىتل مې كريبرى گلهې كرم خو غې مې په ستونى كې نېتى و، پورته شوم او په تېرىدلوا گامونو ولازم، د او بو جك مې د مېز له سره چې كې، پر دبواں مې لاس وواھه او گروپ مې روښانه كې، توخى مې پيل كې او بېرته بې سېكە پر كېت كېناستم، جك پر يوه خنگ پروت او او بو يې د ناماالوم مالت نقشه کابولى وە، گىله من شوم، ومى ژيل او او بشکو مې پر باړخوګانو لاري وکړې، ھېره موده وروسته مې ژولى وو، سلګى مې پورته شوي او خوله مې په دواړو لاسونو پتە كېرى وە، پېنى مې لړزىدلې، له بالبىت خخه مې بد راغلي وو او نه مې غوبىتل چې بيا هم سر پري ټيردم، بنه ساعت مې ژولى وو او بيا غلى شوي وم، او بشکى مې ورو ورو پر باړخوګانو وچيدلى، پورته شوم خو خمکه راباندي گرڅدله، تشاب ته ولازم او مخ ته مې خو لې او بې واجولي، په هېنداره کې مې خان ته وكتل، پوه شوم چې که نور مې ژولى واي نو له سترگو به مې د او بشکو پر خاي وينې راخڅدلى واي، بېرته راغلم، كېناستم او پر تندى مې لاس کېښود سور راته وايسيدلو، يا خو به تبه وه او بابه هم د هغې د مېنى او ره چې زما په سينه کې ژيغراند او زما د تندى تېي بې سره ټېرې وه، او بده ساعتونه په ناستې ناست وم، د دبواي گړى تک تک غوراتللو خو فکر مې کاوه چې د هغې د ستۇ پېنى هم سستې شوي دي او په

دېره خوارى توبونه وھې خکه همداسې شېھ وھ او د سهار د راتللو خبر ھېیغ نه
و، جي په ما یې سه لنگون تېر کړ نو د سهار خوجه را برسپړه شو، هفه شېھ دومړه
کعروري شوی و م چې د سهارني نسيم په یوه خې غور خېدل، له لېږي مې د یوه
اذان غړ تر غود شو، ورو ورو اذانونه دېر شول خو ها سر کرار پر بالښت اینېي و،
نور نه یم پوه شوی او چې سترګې مې پرانیستې بیا هم د لعر ور انګو زما پر منع
لوبې کولې، لمعنځ مې فضا کړي و او بیا هم دېږي سجدې پور وړي شوی و م.
ھغه ورڅ په سوونځي کې هلکانو رانه ویل: نن دې سترګې دېږي سري دی، نه
دې تندی را دخوا کړه چې تبه خودې نه ده؟

په کابل کې د غره په چډه کې پورته تللى دبوال له لېږي د تورې لېکې په خېر
ښکارې دلو، خکه ټول غر په واورو کې پت و خو یوازې د دبوال چډې وي چې
واوري نه وي ورختلي خو پر سريې واوري خکه پرتې وي چې خلکو ته وښې
نور دا دبوال بودا شوی دی او د توپانونو مقابله نشي کولې، دبوال خاموش و او د
مني د راتګ انتظار بې کاوه تر خو واورو ته وښې چې لا هم د توپانونو مقابله
کولې شي، خکه سلګونه کلونه بې ان د تورو، تبرونو، غشو او نېزو په منځ کې تېر
سپر کړي و، خو دا خبره هم بښکاره وہ چې کله دبوال په مني کې توپانونو ته خپل
تېر مخکې کړي نو واوري به لکه د نرګس ګلونه مرې شوې وي او د خاورو
لاندي به بې جسدونه او بې او بې شوې وي.

زمالېکلي غزلونه هم زيات شوي وو، زړه کو چنۍ کتابچه مې نيمه ترې ډکه کړي
و، په لاس کې به مې چې واخیستله دومړه درنه نه و، له دې خڅه ماته دا بښکاره
شوه چې غزلونه زما په خېر ظالم نه دی، خپل دردونه بې پر کتابچه نه دې ابار
کړي او لا بې هم په خپل سرونو وړي، دېر پخوا یوه شاعر چا ته ویلی وو چې
غزلونه به تر ابده خپلې خوبنې او غمونه همداسې په خپل سر ساتي.

زه به چې له کوره بهر ونلم نو پړېدلم چې هسي نه نسکور شم، ما هې مور ته
ویلې وو چې کله زه بهر وو خم او په کوڅه کې قدم وهم نو ما ته دې له کړکي
گوري خکه هسي نه پښې مې سستې شي او ولوږم، که داسي وشول نو پخوا له
دې چې خلک راباندي راټول شي دا دې خان راوسوي او ما دې پورته کړي
لكه څرنګه بې چې په کوچنيوالۍ کې زه له لوېدلو وروسته پېرته پورته کولم، ان
ما نه غوبنتل چې له مور پرته مې ورونه هم راټېډې شي او ما پورته کړي، زه
شمېدلم چې زه دې په کوڅه کې پرمخي لوېدلې وم، پردي خلک دې راباندي
راټول شي او بیا له یو بل سره پسپسکي وکړي؛ د خلکو عادتونه ډېر خراب دي،
دول دول خبرې کوي، خوک به وايې: دا ميرګي لري، خيرن بوتې پوزې ته
ونيسئ! بل به وايې چې نه نه: د دې معدې ګيس نیولي دی، شانه بې خو څېړې
ورکړي نو بشه به شي، بل به وايې: چې کمزوري شوي دی، په سر او مخ بې او به
تولې کړئ! بل به یو خه وايې او بل هم بل خه. بهر به چې ونلم نو دومره لاره به
تللم چې د مور له سترګو پناه نشم او بیا به پېرته راګرڅېدلم خود مور د نظر تکه
دومره زوروړه وه چې هره ورڅ په دې دومره تګ او راتګ کې یوه ورڅ هم
نسکور نشوم.

ډاکټران هم خراب عادتونه لري، هغوي هم ډېرې خبرې کوي خود یوه خبره بې
هم بل ته ورته نه وي، د دوى خویونه هم د عامو خلکو غونډې بد دې ... پلاز
مې په دې خو میاشتو کې خو ډاکټرانو ته بیولي وم او خو ډوله دواګانې مې
خورلې وي. زه پوهېدلم چې زما درمل چېږي دې خو دا خبره مې له خولې نشه
وتنۍ، زما مخ زېړ شوي و، داسي لکه چې د هغې د زېړ حسن انعکاس پکې
راڅرګند شوي وي، داسي لکه چې زمور روحاني تړاو دومره ډېر شوي و چې ان
درنګ اثرې هم زما په خبره کې ظاهر شوي و، که زه هغه وخت داروا پر تاسخ
او وحدت الوجود باندي پوهیدلې بنائي همدي ته عقیدتمن شوي واي، بنائي

دین می خراب شوی وای خود خدای فضل و چې خپل دین او مذهب می ساتلی و.

نن می کلک هود کړی و چې دومره مزل به کوم تر خود مور له سترګو پناه شم، خو کله می چې د بوتانو مزی تړل نو مور ته می وویل: که له سترګو دې پناه شم نو د زړه په سترګو راته گوره، که د زړه له نظره دې پناه کړم نو داسې وګنه چې هماعه شبې نسکور یم! مور می زماله تندی توده مچکه واخیسته او پر خدای بې وسپارلم. د غزلو زېړه کتابچه می هم راسره اخیستې وه، چا راته ویلی وو چې نن په یوه زېړه ودانی کې مشاعره ده، ما کوبښن کاوه چې خواکمن شم، نن می اجازه نه ورکوله چې نا اشنا منگولی می پر ستونې تینګې شي، سړک په واوره سپین پوښلی و خود موټرو تایرونو دوي توري لیکې پکې ایستلي وي، زه بې پر ژۍ روان وم او له هر ګام سره می واورو خرب خرب کول، سوره باد می لا هم پر باړخوګانو لګيدلو، زما د سینې له اور څخه راختونکی تاو می نن په خپلو سترګو لیدلو.

دا خل می نا اشنا مخاطب د ورځی خیال ته راغلی و او راته ویل بې: اوس نسکور پې... اوس نسکور پې!

ما ورته وویل: تر خو مې چې د ټولو شاعرانو په مخکې د خپلی غت سترګې هوسي په یاد کې لیکلی غزل نه وي زمزمه کړی دومره به اجازه ورنه کړم چې نسکور شم!

ناخاپه به بې بیا راته وویل: اخ، د مور له سترګو پناه شوې!

ما ورته ویل: هغه راته نن د زړه په سترګو گوري، زه بې احساسوم!

بیا بې راته وویل: لېونیه! یو پلاستیکی بوتل اویه خود رسه واخله، که نسکور یدلو ته نېردي شوې نو خو غور په خښه!

دي خبرې يې زه تېر ايستلى وم، خلوېښت پنځوس گامه مخکې د خوراکې
پلورنخي ته ورتاو شوم چې دوکاندار هلک يې د ګاز ډبه بله کړي وه او وار په
وار يې خپل کنګل شوي لاسونه ورته تاول، او به مې تري وغوبنتلي، بىکته پورته
بي وکلم:

- په دې ژمي کې او به څښې?
- هو!

موسکۍ شو، زه پوه شوم چې په زړه کې يې راپوري وختنل، ومه ويبل:
- معده مې درد کوي
- اوه، الله دې شفا درکري!

- منه-

او به يې راکړي، پنځلس افغانۍ مې ورکړي او بېرته روان شوم، خومره عجب
خلک دي، په هر خه کې کار لري او په اسانه تېرايستل کېږي، زه پوهیدم چې د
دوکاندارانو عادتونه هم خراب شوي دي.

په نېردي تمځای کې د موټر په تمه شوم، تور موټر چې د ګونګت په څېر
ښکارېدلو ودرېدلو، ورپورته شوم، روان شو، بیا ودرېد او دوه کسه راوختل، بیا
روان شو، بیا ودرېدلو او یو کس راوخوت، خو خله ودرېدلو او روان شو،
ګونګت دومره دروند شو چې کله به موټروان پښه پري ټینګه کړه نو پغ ېغ غرونه
به تري ختل، خو یو خل بیا هم ودرېدلو، تولو شور جوړ کړه:

- نور خای نشته! دا چېرته خایوې! لړ شرم وکړه! مسلماني نشته!

ما غلې یو خوابل خوا کتل، کليناپر غړ کړه: کرايه مو راکړئ!

لس افغانۍ مې ورته ونيولي، زه پوه شوم چې موټروان ته پر سړک هر ولار سړي
یوازې لس افغانۍ سکاري او د هر مساپر ارزښت ورته له لسو افغانیو نه دی پورته،
ان د موټروانانو عادتونه هم خراب شوي وو.

ښایي زه ډېره موده وروسته چېرته لپري روان وم، څکه راته هر خوک خراب
ښکارېدل، په ۳۷:۱۰:۱۵ دقیقو د زېړۍ ودانۍ مخکي ښکته شوم، پورته مې وکتل
اسمان نیلې و.

ورنوتلم، شاعران کتار کتار ناست وو، داسي احساس مې کاوه لکه د صوفيانو
خانقاہ ته چې نتوتلی وم، دلته د زياترو رنگونه زېړ وو خو څېړې بې خنداني وي،
د څینو کورتې اوږدي وي او د څینو زړې خو زياترو بې د سر ویستان غور کړي
وو او په یوه بل لور بې اړولي وو، خو د اوږدو بوتل یوازې زما په لاس کې و، په
مخکني کتار کې بې تر تولو لوی شاعر ناست و، اوږده بریره بې وه، د هغې نوم
مې اوريدلې او چې ورته ومه کتل نو د خانقا د پېر په څېړو، بنه و چې هغه
وخت پر تصوف نه پوهبدلم.

زه غلې په یوه ګوبنه کې کېناستلم، نا اشنا مخاطب بیا غږ کړ: هسي نه چې د شعر
ویلو پر مهال نسکور شي!

ومې ویل: د اوږدو بوتل هله هم راسره ورم!

د یوه یوه شاعر له کورتیو شپیدلې کاغذونه راوتل او پر هغې د لیکل شوو غزلونو
انګازې له شاوخوا دېوالونو سره لګيدلې، د لاسونو پېکېدلو توده مينه خپروله،
احساس مې کړه چې وښکي مې غورېږي او پر شونډو مې موسکا خورېږي.

زما وار رارسېدلې و، زړه مې توپونه وکړل او پښې مې لړزیدلې، د وینا د میز مخي
ته ودرېدلم، د اوږدو بوتل مې هماليه کېښود، د هغې په یاد کې لیکل شوی غزل
راته یاد و، ما وي هسي نه نسکور شم، فکر مې کاوه هر خه لړزېږي او زما د
لوېدلو کوبښ کوي خو سترګې مې پټې کړي، د لومړي خل لپاره مې له ستونې
چېغه ووته، د غزل تورو ترنم کړ، زیر و بم شو، ما وي چې ریاب راسره غږېږي،
په غورونو کې مې د طبلې غږ کړنګا کوله، ما وي چې له غږ سره مې مرغان هم
نغمې غږوې.

بو وخت مې سوچ شو چې غزل پای ته رسبدلى دى، د لاسونو پېرکا مې تر غورونو شوه، سترگې مې پرائیستلي، د پېر او مریدانو پر بارخو گانو اوښکې راخخیدلى وي او د زړونو له تله يې لاسونه پېرکول، نن بیا هم زما سترگې شومې وي، ان دوه څاځکي اوښکې يې هم نه وي پرېښې چې لږ تر لړه د بنو په سر مې ودرېري، ما ټول دردولې وو، ما بنه نه وو کړي، ما خپل درد ټولو ته ورکړي و، دا بنه کار نه و، د شاعرانو پېر راپورته شو، زه يې ټینګ په غېر کې ونيولم، د هغې د مينې تاوده مې احساس کړل.

دا خل بیا هم ټولو ډېرې پوښتني کولې:

-واه! دا خومره بنه غزل دې لیکلی وا!

بل ويل:

-ته دا دومره موده ولې نه راتللې، ته چېرې وي؟

بل ويل:

-ستاسو نوم مانه دى اوريدلى، له یاده مې ووت، نوم مو خه و؟

بل ويل:

-آها! خومره بنه، د شعرونو کتابچه دې هم درسره راوري ده!

بل ويل:

-دومره ژور اغېز يې راباندي وکړ چې غوبنتل مې کريوي کرم!

بل ويل:

-دا غزل دې خنګه لیکلی و؟ کاشکې زه هم داسي غزل ولیکلی شم!

بل ويل:

-ته ادبیات لولي؟

هر یوه ته مې د شوندېو په سرونو خوابونه ورکول، نا اشنا مخاطب ويل: شاعران

باید دومره پوښتني ونه کړي!

ما ورته وویل: دوى له ما سره مینه کوي، ته تر تولو هم زیاتی خبری کوي!
 خو یوازی مانه غوبنتل خبری وکرم، ما دزره له تله خپل درد بیان کړي و، نن مې
 د ارامی احساس کاوه، غوبنتل مې چې دوى مې یوازی پرېردې او مودې وروسته
 له دې سکون څخه خوند واخلم.

مشاعره پای ته رسیدلې وه او ما د کور په لور ګامونه اخیستل، په لاس کې مې د
 او بلو بوتل همداسې ډک پاتې و، له خولي مې لا هم تاو ختلو او ما لا هم
 احساسوله چې مور مې د کړکې خواته ناسته ده او دزره په نظر راته گوري، ما
 فکر کاوه چې پر سر مې د خدای لاس دی خکه مور مې په خدای سپارلې وم.
 نن مې څان نېکمرغه احساس کړي و، نن پر لاره زما د بوټانو او د تکو سپینو
 لارویو پېغلو بوټانو یو ډول خرب کول.

له یوه کاله ډېره موده وتلي وه، د کابل سره لمر به تندی سوځاوه خو چې کله به
 سیوري ته کېناستلې نو یا به دومره گرمي نه وه، زما د خپل کلې نمجنه گرمه هوا
 نه وه هېره شوې، که لمر ته به هم گرڅدلو نو نرمه او نمجنه گرمي به وه او که د
 سنخلو سیوري ته به مو کتیونه واچول هم نو هماغه ډول نمجنه گرمي به وه، د
 صحراء گرم باد به د خور له سرو تیرو سره سینه جنگولې وه او ترې راتېر شوې به
 و، یا به یې زموږ ماشوم مخونه بنکلول، لوړۍ به گرم لګيدلو خو چې د تېر پر
 خولو لمدي جامي به یې لمس کړې نو وجود به یې نسبتا سور کړ، خکه خو به
 زموږ د کلې سپین بیرو ویل چې پخوا به خلکو په اوپري کې گرمي شړي
 اغوستلې او د پاسه به یې کمرېند نه ورباندي تړلو، نو کله به چې خولي شول یا به
 یې پر وجود د صحراء تود باد ولګيدلو او د ساړه احساس به یې کاوه.

سبا روژه او مابنام د جومات په ملا پسې تل جوخت دريدونکي سپين بيری
چې په خوله کې يې يو غابن هم نه و وویل: بیگانه به تراوی کوو، فاري صاحب
مو راغلی دی، په لسو ورخو کې ختم کوي، دېر پیاوړی دی!

زمور په کلې کې غتې تراوی نه کېدلې، ملا صاحب به چې ویل يې د ملايې سبق
په نيمایي کې ترې پاتې شوی دی نو خکه خو يې وړې تراوی راته کولې، ده به
درې درې لنډ آيتونه په هر رکات کې لوستل او د اسي پېښې به يې و هلو چې توبه،
څینې سپين بيری به نشول پسې رسیداۍ، هغوي بیوزلان به لا سم ولاړ نه وو چې
دی به د دویم رکات رکوع ته تیټ شو. خو ما به د قوم د جامع جومات په
لاسيکر کې له لېږي د قران تلاوت اوريدلو، يو ماسخونن مې له تره څخه چې د
وړو تراوو په لوري روان وو پونستلي وو: داتلاوت خو تر نيمې شپې نه خلاصيري،
دا ولې؟

ده راته ويلې وو: دا غتې تراوی دی!

ما غونښتل يو خل په غتيو تراوو کې هم ودریرم او له لېږي راتلونکي د تلاوت
کوونکي خود غړ له نېړدي واورم.

نن مابنام خوبن وم، خکه زه به په غتيو تراوو کې دريدلې او ان تر نيمې شپې به
مې د قران بنایسته تلاوت اوريدلې.

قاري صاحب الله أكبر وویل او مور هم ژر ژر لاسونه غورونو ته واچول، بنایسته
تلاوت پیل شو، جومات له سره تر بره ډک و، د قرانی کلماتو زیر او بم د جومات
په لر او بر کې خوريدل او ما خوند اخيستلو.

تلاوت دېر او بد شوی و، پښې مې ورو ورو سستې شوې، په یوه او بله شوم، تندی
مې خولي کېدلو او وار په وار مې په ورغوي پاکولو، نا اشنا منګولي مې بیا پر
ستونې تینګيدلې، دېږي بې شرمه وې ان د خدای له کلام څخه يې هم سترګې نه

شرمبدي، د جومات سپينو روښانه گروپونو مې ستريگي بربسولي وي، فکر مې
کاوه چې پنګيرم ...

له قاري سره دې خدای به وکړي الله اکبر يې وویل، رکوع ته بشكته شو، خمکه
راباندي وخرخيدله، په سجده کې مې ورو ورو احساس کړه چې نا اشنا منگولي
مې له ستوني لېږي کېږي، خو دوهم رکات هم همدومره اوږد پاتې و. قاري
صاحب بیا د مريو په تارونو د فران مری پېليلي، دا هار چې سرته رسیدلی نو زما
د زړه تنكۍ تارونه به ورسه شلیدلی واي، نا اشنا منگولو مې بې درېغه مری خې
کولي، به پوهېدلم چې رنګ مې ورو ورو زېږي، په پښو کې مې سېک نه و
پاتې، زړه مې بیا هم د ترهيدلې مرغۍ غونډې د سینې له پنځري سره وزرونه
جنګول.

شرميدلما او نه مې غوبنتل چې د لمونځ کوونکو د کتارونو مخکې دې پېمخې
راړنګ شم، خلکو خدای ته د عاجزی تیټ سرونې نیولي وو او آرام ولاړ وو، ما
مخ راوګرخاوه، لاسونو ته مې غېږي خواک راغنې، صفونه مې خېږي کړل، پښې
مې رېړدیدلې او تېړيدلې شاته ووتلم، ما وي چې گویا زړه مې تر خولې راوت،
په زوره زوره مې سا اخيستله، د جومات د دروازې پر چوکات مې لاسونه تکيه
کړل، لېړه شبېه کېناستلم، داسي لکه په غشو تېي غازې چې بې دمه سوت بوبت
کېني، په پښو کې مې لېړه دمه راوګورېدله، بېرته پورته شوم او په لېزېدلو گامونو
د کور په لور روان شوم، د جومات د دروازې د سر له روښانه گروپ خڅه ورو
ورو لېږي کېدلما، کوڅه تياره وه او هیڅ موټر هم نه بشکارېدلو، د تلاوت غږ هم
تېدلوا او زه په پوريو پورته ختلما.

د هغې ورڅې سهار یو خه زړه وړونکۍ و، بیگانې باران وریدلې و او کابل زموږ
د پرڅه وهلي کلې په خې بشکارېدلوا؛ په کلې کې به چې سهار مهال زموږ د کلې

هغه سپین دیری چې مور تولو بابا باله، په شنه خړه کې اذان کاوه نو زما د غورونو پردي به یې مهترې کړي، سترګې به یې وزنگولي، سور او خور نم به مې سپېرمو حس کړ، بانه به مې چې نيمکښ کړل نو د ستورو سپېني شغلې به دومره اوبردي شوي وي چې زما پر مخ به یې پستې ګوتې ايسې وي، خو چې کله به مې پوره سترګې پرانېستلي نو د سترګو په رې کې به پورته تر اسمانه وتبندېلي. اسمان ډېر بختور و، دومره ډېر خلاندې غمي به یې هره شپه په خپله لمن کې تیت کړل، ما به چې کتل نو لویشت تش خای به هم پکې نه و، که کله به مې غوبنتل چې لویشت خای پکې پیدا کړم نو لویشت به مې اسمان ته برابره کړه خو نیم اسمان به یې ونیولو، د حیرانتیا خبره وه او زه به واژه خوله پاتې شوم، آه ماشومتوبه!

سهار مهال به چې زمور په جومات کې بابا اذان وکړ او یوازې همده به لمونځ پکې کاوه، نور زياتره کلیوال به لمرخاته ته نېردي له خوبه پورته کېدل، ژر ژر به یې اودسونه وکړل او د چرګانو د یونګو و هلو غوندي لمنځونه به یې کول.

زه به په کېت کې راکښاستم او چې په برستن به مې لاس ووهلو نو لمده به وه، زما مخ به هم نمجن و، مخامخ به زمور په کور کې د زرداانو، منو او الوجو ونې همداسي ويدي وي او توري به بنکارېدلې، خدای شته کله کله به مې به تiarه کې ويږه تري کېدله څکه له خانه به یې رنګارنګ ويرونکې خېږي راته انځورولي او زما زړه به وبوګنيدلو، ان د هغوي د کور د ونو سرونه به هم زمور له کوره بنکارېدل، وبرولم به یې، هغه به راته د ويرونکې دېو خبره انځوروله، د ونو خومره خوندوره لویه وه! دوی به ويدي وي خو بیا به یې هم زماله ماشوم احساس سره لوبي کولي، زه بنه پوهېدلم چې دوی ته هم اسمان توله شپه اویه ورشيندلي دي او ساره یې شوي دی څکه کله به چې رنا شوه او زه به ورغلم نو له پانيو به یې پرخه خڅيدله، خو وبنو به خپل سرونه زما په پېښو پوري مېبل او پلاستيکي چېرکې به مې بنويې شوي چې دا به زما نه خوبنیدل.

پیگا او رده شپه تبره شوی وه، بیا هم سهار ته نیزدی ویده شوی و م او د لم رخانه
 ننداره هم راخخه تبره شوی وه، پلار می واسکت اغواسنی و او زما په تمه و چې
 سهارنی و خورم او رو غتون نه می بوزی، عجیبه وه، په دومره غشت خان به می چې
 مور او یا پلار تر خنگ نه وو نوله رمې د پاتې شوی ترهيدلی سین وری په خبر
 به و م، ان له خپل سیوری هم و بر بدلم، خو چې دوی به می تر خنگ وو نوزره
 به می ډاده و او په مزه مزه به درز بدلو، تل می دعا کوله چې خدای تعالی جل
 جلاله دی دوی زما له سره نه کموی، له پلار سره به چې بیرون ووتلم نو هر ګام
 به می ترانې غړولی، رو غتون د غره په ډډه کې و، پخوا می اوریدلی وو چې په
 کابل کې د علی آباد په نوم د لیونیانو د ساتلو لپاره رو غتون شته، ما به وي چې
 لیونیان هم بنه پېغمه دی، له دنيا او مافیها خڅه ناخبره په خوندونو کې ډوب ژوند
 یې دی، د شاعر هغه مسره به را په زړه کېدله چې وايې: خپل خان لیونی کړه چې
 دې نور خلک غمخور شي!

زه خه پوهېدلم چې د لیونی دنيا له خومره تو پانونو ډکه وي، د لیونی خیالونه
 هومره سرگردانه وي لکه خومره چې هغه په کوڅو او سړکونو کې سرگردانه
 ګرځی.. زموږ د کلې یوه لیونی به ما ته ویل: ته ډېر بنه سړی یې، ته می نه په
 عذابوی! دا نور ډېرې خبرې کوي، ناري وهی، راپوري خاندي، ته راته ووايې زه
 به بنه شم؟

ما به ورته وي: ته خو او س هم بنه یې، نور هم بنه کېروی!

هغه مهال زه ربنتیا هم هوښیار و م چې یوه لیونی ته می داسي ویلی وو.
 زما پر لیونیانو لا هم زړه سو خیدلو، نه پوهیدم چې زه لیونی شوی و م که خه بلا؟
 خو دا کټرانو تر او سه نه وو راته ویلی چې لیونی یې، زما پلار هم راته ویلی وو
 چې روغ یې، یوازې ارام دې تللی دی! پلار می ډېر هوښیار و.

د غره په ڏڻه کي روغتون ته ولاپو، زه هغه وخت نه پوهبدلم چي دا هماغه د علي
آباد روغتون دی کوم چي ليونيان پکي سائل کبدل خو دا ٽول کنديوالي و، ويبل
کبدل چي دلته مستو ليونيانو جگوري کوري وي او روغتون بي وران کوري و نو
اوسم ٽول ليونيان پر سرکونو سرگردان گرخبدل، هغه ورڅ ما پونسته کوري وه، په
دي روغتون کي خه شي پېښ شوي وو؟

بو چا راته ويلى وو: ان دلته خو تنه داکتiran هم وژل شوي وو...

خو هغه دوي کوتې او کوچني انگر نوي ابادي چي دلته شوي وه لا هم داکتiran
پکي کښاستل او ليونيان بي کتل، هغه ورڅ مي هلتہ کوم داسي ليونى ونه ليدلو
چي يا کريوري وکوري، يا بي جامي خيرني وي او يا هم په زنخيرونو تپلي وي، خو
هغه سڀن بيرى مي لا هم په ياد دی چي په څمکه کرخت پروت او نه شو
خو خيدلی، درې زامن بي وارخطا پر چاپېر ناست وو او د نوبت په تمه وو. مور
هم په نوبت ناست وو، پلاړ او ورور هم راسره وو، دومره مزه بي کوله لکه چي
ټوله دنيا راسره وي، په هغه ورڅ پوه شوم چي زما د ترهيدلی هوسي غتو ستړګو
او سرو باړخوگانو زه په خان اخته کوري وم، داسي چي کله کله به د درد خريکو
زما په تصور کي د هغې تصوير ت کړ، هغه ورڅ په زړه کي ګيله من شوم ما وي
چي د هغې مينې د ليونيانو تر کاله راوردولم، که خه هم هغه ليونى نه وه خو بيا
بي هم په لته تر دې خايه رارسېدلی وم، فکر کوم اشتباه مي وکړه، بښنه غواړم!
هغه ربنتيا هم ليونى وه، هغه ساراني وه څکه خو ما ترهيدلی هوسي بلله خو دا
ادرس ربنتيا هم غلط و چي زه بي په لته کي دلته رارسېدلی وم.

زمور نوبت هم رارسېدلی و، داکتir چي سڀنه چېنه بي اغوسټي وه، دېل او خندان
خوان و زما زېر مخ ته بي وکتل، خو افسوس چي هغه شاعر نه و، زما په وريخو
بي گونه کېښوده او پورته بي کش کړه، یوه ستړګه مي تېغه شوه، بيا بي د ستړګې

لاندی گوته راته کیبندو، لاندی بی کش کړه او بیا مې هم سترګه تېغه شوه، وېي

ویل: ژبه وباسه!

ماویل: آآآآآآآآ

په تېټر خپیدونکی خیز چې خلک بی دورین بولی پورتنی دوہ خواوې بی په
خپلو غورونو کې نباسلي او وروستی گرده خوا بی زما په تېټر کیبندو، زړه مې
درب درب کول، بیا بی وویل: ملا راوړو!

یو خل بیا بی دورین په ملا راته کیبندو، وېي ویل: ژوره ساخله!

ما هم سینه بنه و پرسوله او بېرته مې خوشې کړه، فکر کوم هوا مې په سینه کې اور
لا ژیغړاند کړ، دا خل بی تاو زما تر خولي نه راوتلو، خو په دې بنه ډاده وم چې
ډاکټر بی دلمبو شور اوریدلی و، په دې هم پوهبدلم چې دی بی په دوانه
پوهیري خکه ما ليدل چې خپله بې وسی بې پر کاغذ باندې د خو پاکته ګوليو
په لیکلو کې پتوله.

پلار مې پر ډاکټر باور کړي و او دا اميد بی په سترګو کې له ورایه څلپدلو چې له
دې خو پاکته ګوليو سره به بنه شم، ډاکټر هم راته ویلی وو: بنه کېږي!

له کښخي راوتلو، خمکه لمده وه خوختې مو پر خپلیو پورې خکه نه وي نښې
چې خمکه خختې نه وه، یو لیونی چې ډاکټر هغې ته هم زما په خبر په کاغذ باندې
لیکل کړي وو او په لاس کې ورسه و ګوبنۍ تشی روان و، ګامونه بی هم تپریدلی
وو، په لنډه بریره کې بی له تورو سپین ویښته ډېر و، ډنګر سېری و، زه پوه شوم
چې د ده پلار مړ دی او مور بې هم نشه خکه خو بې تکې روان و، ما ته بې
وویل: لاس مې ونیسه!

ما غونښتل لاس بې ونیسم خوزما لاس هم بل چانیولی و، بیا هم یو چاپناه راوړې
وه خوزما محل بیا هم رنګ و او د هیچا د پناه وړ نه و، لیونی ویل: زما کور په

دارالامان کې دی! یوه د تکسى والا ته یې غړ کړ: زما کور په دارالامان کې دی
ما هله بوجه!

د تکسى موټروان یوازې په بې رحمه سترګو ورته وکتل او ترې تېر شو، زه له اوله
پوهېدلم چې د موټروانانو عادتونه خراب شوي دي، خو دا سړۍ لا په دی نه و
پوهېدلی، بنایي چې کله دی روغ و هغه مهال د موټروانانو عادتونه هم بشه وي نو
څکه یې نن باور پرې کړي و، دا سړۍ مې هماغه خو شبې لیدلی و خو یا مې
په شېه کې د نیلی سترګې نجلی د پلونو په خېرونه لیدلو.

انسانان ډېر ژر تېر ایستل کېري، دوی تر تولو زیات خانونه تېرباسي خکه چې
ډېر ظاهر بین دي، په تاریخ کې ډېر کم انسانان پیدا شوي دي چې عمیق بصیرت
لري او نظر یې باطن ته هم لاره پیدا کوي. خو پېړۍ پخوا باطنیانو هم هسي د
باطنیت دعوه کوله خو دوی تر تولو ډېر ظاهر بین وو او هيڅکله یې هم د متونو
ریښتینې باطنی ماناوی نه دي پیدا کړي، صوفیان هم رموز کاروی او فکر کوي
چې باطن ته یې بصیرت رسیرې خو دوی هم خانونه تېرباسي، د یار د بنایستو
سترګو پر څای د نرګس کلمه ویل نشي کولی انسان له ظاهر بینی خخه خلاص
کړي، خو که نرګس ته ووایو چې لړو د یار سترګو ته ورته دی نو یا بنایي د
عمیق بصیرت په لوري یو یو گام واخیستل شي ...

سپین دیرې په څانګړي ډول فکر کوي چې ډېر هوښيار دي، د پخوانیو تجربو په
اړه غږېږي او کله چې کوم نصیحت کوي نو د دیرې په ویښتانو کې هم ګوټې
وهي، کله چې خوک خو سجدې پوروړی شوي وي او په جومات کې یې د
مانسام له لمانځه وروسته بېرته پور پرې کوي نو سپین دیرې وايې: دا ډېر بشه خوان
دي، بزرګ دی، د خدای دوست دی، ته ورته وګوره داسې نفلونه کوي!

نپی خو همدي ظاهر بینو ړنګه کړه، هغه ورڅي بې زما د ماشومتوب ملګري
ويشنلي و، یوه تن چې برګه درېشي بې اغوضتي او تور ټوپک بې ترغافۍ ورانه
وېلي وو: د دوو دنگو غرو پر سرونو دوو ډلو انسانانو له تورو تېرو مورچې جوړې
کړې وي، دوى زموږ په لور ډزي کولي او مور د دوى په لور خو هغه زموږ
ملګري و!

یوه سوي مرمي راغلي وه او د دوو ستړګو تر منځ په تندۍ بې لګدلې وه، د
کوپړۍ تر شا بې وتلي وه او ماغزه بې ورته شيندلې وو، پر شا لويدلې ونو خک
بې ډېري وينې د کوپړۍ له شا خخه تللې وي خو تندۍ بې هم په خو خاخکو
وینو کړو.

د برګي درېشي او تور ټوپک خاوند ويل: دوى ډېر ظالمان وو، پر مور بې درني
مرمي ورولي!

زه هغه وخت پوهيدلې وم چې د غرونو په سر په مورچو کې ناستې دواړه ډلي
ظاهرېني وي، دوى د څلوا ظاهري افکارو د لمانځني په دود په ټوپکو سوي
ډزي کولي، خدايزده دوى به پوهيدل او کنه خو زما ملګري چې په کوچني زړه
مرمي لګدلې ونو فکر بې هم له منځه تللې و، داسي بنکارېدلو لکه چې ویده
وي، ظاهرادی هم ارام بنکارېدلو، زه کله هم تندۍ ته په زړه ګولي نه وم لګدلې
نو خکه مې د هغه احساس نشو درک کولي، لکه خرنګه مې چې پخوا د ليونيانو
احساس نه شو درک کولي.

هغه وخت به زما د جورابو پوندي ژر څېري کېدلې او يا هم بشابي ما ته داسي
بنکارېدله خکه هر کال مې پروسېنۍ جورابې اغوضتلې، اوس هم چې د چا د
جورابو څېري پوندي ووينم نو هغه وختونه راپه زړه کېږي.

زما د کوچنيوالې ملګري چې په کلې کې هيچا هم غېږې نشوې ورسره نیولې، دا
خل بې له پښو دومره سیک ختلې و چې خلورو تنو په اوږو راور، دنيا خومره کم

عقله شوي ده، هغه يې د لرگي په يوه صندوق کې بندی کړي و، زه پوهيدل مچي
د هغه د پښو سېک ختلی دی او نور هيچېري هم نشي تللی خو خدايزده دوي
ولي دومره وېږدل؟ هغه يې په ۳۷:۱۰ دقیقو د کور په وره نویستلو، مور يې
کړيکې کړي او ویل يې: زويه شهادت دي مبارک شه!

خویندو يې ساندي ويلى او له دې سره د کلي تولو بنخو هم کريري او ناري
جوړي کړي، دې کريرو يې په سرونو کې دومره زورور توپانونه جوړ کړي وو
چې د سترګو له سمندرونو خخه يې خپې د تولو د بنهو له غارو را اوښتلي او د
بارخوګانو پر زېرو او سرو غونډيو ختلی.

د ژړا سیالي پیل شوي وه، لکه برګ اتن د کلي خوانان هم پري ورګه شوي وو
او د ساندو له لمبو يې د اسمان وريخي تبنتيدلي.

زه ردي سترګي حیران ولاړ ووم، زما د ماشومتوب ملګري به له نن ورڅي وروسته
نور هيچا هم په کلي کې نه واي ليدلی، د شور او زور په دې لالهانده میدان کې
لا وختي نا اشنا منګولي زما د زړه تر کودلي رارسېدلې وي، شبې په شبې يې په
نازک زړه زور راته کاوه، په سر کې مې اورنۍ توپان را الوتۍ و، که هغه مهال کوم
نجومي زما تر خنګ ولاړ واي نو زما په حال به نه واي پوهيدلی، کيداي شي چې
هغې هم بغارې وهلاي، خو که چېري هلتله کوم شاعر ولاړ واي نو اعتراف به يې
کړي واي چې زما په سر کې الوتۍ توپان هلتله د کريرو وهونکو تولو خلکو خخه
ويرونکي و، شاعران هم تل مبالغه کوي نو خکه خو ما هم له شاعر سره دا خبره
نه منله خکه چې هغه ورڅ زما د ماشومتوب د ملګري د مور په سر کې الوتۍ
توپان له ما خخه هم ويرونکي او ويچارونکي و.

هغه صندوق چې زما د ماشومتوب ملګري يې پکې بندی کړي و په درې رنګه
ېړغ پونسلی و، په سر يې ورباندي توره پرده غورولي وه چې د کعبې د پردې په
څېر يې د قران آيتونه پري لیکلې وو.

زما په سر کي د الوتی توپان اورنيو خپو غوبنتل چې زما لانداني بانه وسوخوي، د کنګل غوندي ويلى شي، او به شي او د بارخو گانو په خرو غونديو مې وسخيري خو زما د شومو سترگو بندونه دومره پاخه شوي وو چې د هېڅخ توپان او سیلاو څې پري نشوي را اوښتی. حیرانوونکي وه، نن چې باید ماژولې واي نه مې شول ژولې، نا اشنا منگولي مې دومره پر زړه ټینګي شوي وي چې وې لرزولم او شا ته مې دوه درې ګامه واخیستل نو څکه خودشا پر تخته نسکور هم نشوم... هغه ورڅ زه پوهېدلم چې زما د ماشومتوب د ملګري د کور له نيلې دروازې سره ولاړې د مرګ ملايکې پر ما زړه سوڅيدلې و، زه پوهېدلم چې هغې نا اشنا ظالمي منگولي لیدلې وي چې زما پر زړه يې زور کاوه، هغې زما دا حال هم لیدلې و چې نېړدي وه د زړه وينې په خوله واچوم خود سترگو اوښکې مې زما د ماشومتوب ملګري په خبر د نا اشنا لرګيو په صندوق کې بندې وي.

د ماتم په هغه څنګل کي زما ترهيدلې هوسي هم هېڅخ نه لیدل کېدله، بنائي د هغې په لیدلو د نا اشنا ظالمو منگولو زمرۍ وېړدلي واي، لرزيدلې واي او شانه يې دوه درې ګامه اخيستي واي.

هغه ورڅ زه هدیرې ته تللې وم، له ختيخه را الوتی باد يې جنهې په زوره زوره لرزولي، يا يې هم بنائي خپل نوي مېلمه ته محفل جوړ کړي و او په میدان کي يې له یوې بلې سره د نڅا سیالي کوله، زما د کوچنيوالې ملګري يې په هماغه صندوق کي بندې په مریستانه کي کېښود، د برګو دریشیو خاوندانو چې دې يې په هماغه صندوق کي راوري و بنائي فکر کاوه چې نور به هغه هېڅکله هم له هغه صندوق خڅه راونه وڅي خو زه پوهېدلم چې نن شې به ملايکې زرين تبرونه راوري او هغه صندوق به مات کړي، سپينې حوري به راشي او د سرو شرابو جام به زما د ملګري پر شوندوو کېږدي، دې به يې غړک غړک وڅښي او د سره شاتني پرهر خڅه به يې ونه وڅي، د کلي خوانانو چتک چتک بېلونه جګ نېټا

کول او چغ چغ غرونه يې ختل، مړیستانه ته درنې خاورې توییدلې خو هغو خاورو چې نه يې غوبنتل په مړیستانه کې بندې شي د باد غږي ته يې خانونه ورکول او هغې هم د کعبې په لوري تبنتولي.

زه دasicې ولاړ ووم لکه د هدیرې د جنډو لکړه خو په سر مې هیڅ جنډه هم نه وه، له ختیخه را الوتی باد زه نشوم خوڅولی، خینو کسانو راته په حیرانی کتل، ما د هغو خوانانو خړ مخونه ليدل چې د مړیستانه تبنتیدونکې خاورې پري نښتې وي، زما په سر کې د الوتی توپان اورنې څې او به شوي وي، د بنو له دبوالونو سره جنګیدلې خو په سینه کې يې د نه لوري ته لاره کړې وه.

خلک تللي وو، زه ولاړ ووم او زما د ماشومتوب د ملګري ورور چې په ډنګر مخ کې يې هدوکې له ورایه بنکارېدل د هغه پر مړیستانه نیلی جنډه ولګوله، جنډې د غرنې کوتري غوندي وزرونه خلاص کړل، رې رې غاره يې پیل کړه، او کوبښ يې کاوه چې د کعبې په لوري ولاړه شي خولکه په لومه کې نښتې مرغنى يې پښې په لکړه پوري گنډل شوي وي.

هغه ورڅ زما پام شو چې نور نشم ژيلۍ، د ژړا پانګه مې تمامه شوي وه او دا خل زه له اوښکو بېوزله شوي ووم چې يې تر نه ونه شول ژيلۍ، زه دasicې چا په لته کې يې چې خو اوښکې په پور راکړي.

کلې ته به تللم خو په سترګو کې مې دومره قوت نه و پاتې چې زما د ترهيدلې غټ سترګې هوسي مخ ته وګورم، د هغوی کور ته ورشم او د لمراخاته وروسته نفل پر مهال نيمکښې سترګې ورپورته کرم، چې کله سلام اړوي نو سترګې يې زما په سترګو ولګيري، دasicې بنکارېدله چې زما ظاهري سترګې وژل شوي دي او د زړه سترګې مې پرانیستل کېږي، په کابل کې هم نور لمرا نه راباندي غوشه کېدلو او چې کله به هم د سهار ۱۰:۳۷ دقې وي نو په دېره مهربانی به راباندي خلبدلو،

خو نورو خلکو به شکایت کاوه چې د کابل لمر ظالم دی خکه وړانګې یې د سپې په سر نېغې ننوځي، چاپریال پوهانو به وخت ناوخت رسنیزې غونډوې جورولې او اعلاتونه به یې کول چې د کابل لمر خکه ظالم دی چې په بنار کې د خلکو تراکم زیات شوی دی، د کلونو زاره موټر پکې چلیروې چې لوګې یې هوا ته پورته کیرې او د هوا دفاعي طبقه یې خرابه کړې ده!

ما په دوی باندې باور خکه نه کاوه چې د ظهیر الدین محمد بابر شاه خبره مې په یاد وه چې ویلې یې وو: په کابل کې له بېستنې پرته خوب نه کیرې، کابل د دنیا پر مخ له هر خایه بنایسته دی، زه به یې هیڅکله هم خپلو زامنوته ورنکرم!... ده رښتیا ویلې وو خکه ما کله هم په کابل کې له بېستنې پرته خوب نشو کولي، خو له بابر سره زما یو توپیر دا و چې ما په بېستن کې هم د هغه په خبر خوب نشو کولي!

زه به کله پر کابل د دې مئن پاچا مریستانه ته ورتلم، داسې مې احساسوله چې د هغه د ظالمو هدوکو د سینې په قفس کې یې زړه د کابل خاورې لا هم ژوندي ساتلي دی، درزيرې او له سکون بېښونکې طبیعت څخه یې خوند اخلي، زه هم پر کابل مئن وم خو کابل زما سکون وړي و، زه داسې وم لکه د مور په غېړه کې چې ماشوم ناروځ شي، ما احساسوله چې کابل راته د مور غونډې خې دی او تل غوارې چې پخچله غېړه کې سکون راکړي، خو زما سکون د ترهدلې هوسي په بشکرو کې و او کوم شي چې د ترهدلې هوسي بشکرو ته په گونو ورشي نو د هغې ترلاسه کول یوه نه حل کیدونکې معما شي.

ما دا ټولې خبرې له دې مړه شاعر پاچا سره کولي کوم چې له شرابو یې توبه ويستلي وه خود اپینو غوتې به یې خورلې، ما د هغه احساس به درک کولي شو چې کله به یې اپن خورلې وو او ما زدیگر مهال به یې د هند په اگره کې په کښتی

کې چکر واهه او د هغه خای نمجن طبیعت به يې ننداره کاوه، خکه د اپینو غوتیو
 به د هغه د سر د کاسې سترگې رندي او باطنی سترگې به يې ورته خلاصې کړي.
 زه د زاهدانو غوندې وم، هیڅکله مې هم شراب نه وو څښلی خوما د داسې اپینو
 غوتې خورلې وي چې ټینګې مې په زړه پوري نښتې وي، زما د سر په کاسه کې
 سترگې يې ورو ورو رندي کړي وي، لکه خرنګه چې د سپین بډیرو سترگې ورو
 ورو رنديرو خو زما د باطن سترگې يې دومره په زور پرانیستلي وي چې ان د
 خپل تصور تصویرونه يې هم بهه روښانه لیدل، ما به چې خان ته په هغو سترګو
 کتل نو خداирه کله کله به مې له خانه خکه وپره وشهو چې نور زه هغه پخوانی زه
 نه وم، زه ډېر بدل شوی وم، زما رنګ لا زېر شوی و، لانری شوی وم، زما لاسونه
 او خبرې لړز بدل، زما د شعرونو فريادونه بل ډول شوی وو، ان زما لیکل هم بدل
 شوی وو، هر خه ورڅه تر بلې په بله اوښتل، ورڅه تر بلې مې ظاهري دنيا د باطن
 له سترګو پناه کېدله، د تصور دنيا ته ورنو تلم چې بنائي د حقيقي دنيا په لوري
 یو پل و، لکه خرنګه چې صوفيان داسې خبرې کوي، خو زما هغه وخت تصوف
 نه وزده، هر خه بدلیدل خو ما خپل دين او مذهب ساتلى و، په سجده کې لام
 هماغه پخوانی خوند پروت و.

کله به چې ما د مسيحيانو د ارواواو او يا وينو څښونکو موجوداتو فلمونه لیدل نو
 چې هلته به یو بنائيته خوان په اروايي بلا او يا هم وينې څښونکي موجود بدل
 شو، زما به پام شو چې زه هم په یوه بل خه بدلیدونکي یم، يا به داسې شم چې د
 غرونو او درو به شم او يا به داسې شم چې د خلکو وينې به وڅښم! خو چې دا
 وروستي فکر به مې سر ته راغي نو له خدايه به مې پناه وغوبښته، ما ته د خلکو د
 وينو له څښلو څخه دا په څلونو غوره وه چې د غرونو ليونی او د سارا ساراني شم،
 بېر سر شم او درويشي شم، عجبيه ده هغه وخت زما طبیعت د تصوف په لوري
 ډېر تمایل کړي و، که هغه وخت زه پر تصوف پوهيدلی نو بنائي ما د چوپتیا

داسی شرنگیدلی صوفی مکتب رامنخته کپری وای چې د نړۍ لیونیان به ورته
رامات وای ... خو ما خپل مذهب ساتلی و.

زه له کوچنیوالی همداسی یم: هوايې!

هغه وخت به مې که کله د مارانو لپاره د هندی موسیقی سندري اوریدلې نو فکر
به مې کاوه چې زه به هم په مار بدل شم، له سترګو به مې اور وریروی او له خولې
به مې فشش فشش غږ خیری.

اوس زه چوب وم، داسی په خیالونو کې ډوییدم لکه بودا، د هغه په خبر له خپل
ژوندہ بیزاره کېدلم، ما غوبنتل د ژوند حقیقت پیدا کړم خو زه نه د کومې ونې
لاندې کېناستلی وم او نه هم د کوم سیند پر غاره تر خو د حقیقت پېښته راته
ظاهره شي او په یوه شپه کې هر خه راته ووايې. ما خپل دین او مذهب ساتلی و،
زه پوهېدلم چې په همدي کې حقیقت راته بیان شوی دی خو د دې حقیقت
سپرلو بنایي د بودا غوندې ذهن غوبنتلو، پر دې حقیقت د پوهېدلو لپاره مې باید
ظاهري سترګې رښتیا هم رندي شوي واي او د زړه سترګې مې پرانیستل شوې
واي، بنایي زه اوس د حقیقت پېژندلو ته نېردي شوی وم، خود زړه پر سترګو له
لید سره داسی نابلده وم لکه ماشوم چې د لومړي خل لپاره ګامونه اخلي، تلوی
شي، ولوږي او بېرته په خواريو د راپورته کېدلو کوبنېن کوي.

پخوانی ژوند او یادونه اوس راته د یوه خوب په خبر تصویر کېدل، داسی چې د
پخوانیو دوستانو خېرې مې سمې نه په یادیدلې، ان د کلې د جومات تصویر مې
هم په ذهن کې داسی تت شوی و لکه خوک چې په خوب کې پیغمبر او با
پېښته ووینې نو سهار چې راپورته شي د هغه تصویر یې سم نه په یادېږي. تر
دې چې په کلې کې د بنوونځي د دوستانو نومونه هم راخڅه هېر وو، داسی راته
ښکارېدله لکه چې زما پخوانی ژوند سلګونه کلونه پخوا تېر شوی وي، داسی
ښکارېدله چې زه نهه دباندي درې سوه کلونه ویده شوی وم، زه د کهف د صحابه

وو ملګری شوی ووم خو توپیر مو دومره و چې نهه دباندي درې سوه کلونه د دوى ستړگې پتې وي او بیا بې هم هر خه په ياد وو خو زه په غږيدلو ستړگو په يوه ورڅ کې کلونه کلونه ویده شوی ووم او د هر کال ویدبدلو په بدل کې مې پخوانې ارزښتمن يادونه هېږيدل.

زما ظاهري ستړگې چې رندي شوې وي نو د زړه ستړگې مې شرميدونکې وي، داسې لکه دوي پښتنې پېغله چې له کوره دباندي راووخي، زيارت ته روانې شي او پر مخونو بې پردي خوري وي، همداسي زما د زړه ستړگو هم پر خان نري پرده خوره کېږي وه خکه خو راته دنيا له يوې نري پردي دباندي بشکارېدله، د ماشومتوب په خېر مې هر خه روښانه نه ليدل، ان د مور خېره مې هم له يوې نري پردي دباندي ليدل، کېت مت لکه په خوب کې د پېښتنې په خېر خو له هغې يو خه روښانه.

په مني کې به چې کله د ونو وچې او زېړې پاني په پارکونو کې رالویدلي وي او ما به په بوټانو وهلې نو د شغ شغ او خرب خرب غږې ما بنه اوږيدلي شو خود هغوي شاوخوا ته شيندل مې هم له نري پردي دباندي ليدل، داسې لکه ماشومان چې د غوريدلو ګلاتو له سرونو د زېرو پتنګانو سيل پسي واخلي او يوه د نيلي جامو پېغله بې د کړکې له نري پردي ننداره کوي.

په خيالونو کې مې د تصویرونو په الیمونو خاورې پنهانې شوې وي خو یوازې يو تصویر چې ما به تل ورته کتل همداسي تازه پاتې و، ان مروپل شوی هم نه و، هسي هم د خيال کمال همدا وي چې تصویرونه نه مروپي.

زه له ظاهري دنيا دومره لېږې شوې ووم چې که چابه راسره جګړه کوله نو چوب به ووم، بیا به ولاړم، خانته به کېناستم او په خيال کې به مې له هغه شخص سره جګړه وکړه، دومره خبرې او ملامتیا به مې پرې وویله چې ايله به مې زړه سور شو، وښکې به مې وغوريدل او د بريا احساس به مې وکړه.

ناروځ - ناول

زما ترهيدلې هوسي داسي چم راباندي کړي و چې د چم ګاونډ له بېښادۍ بې

ويستلي و م.

په کوچنيوالی کې مې یوه لنډي اوريدلې وه چې دوروستي مسرې وروستي برخه
بې داسي ده: سودايې به شې مئينه! هغه وخت ما فکر کاوه چې دا به هغه سوداګر
ښبي کوم چې کلې ته راخې او سودا بې په شا اړولي وي خوزه اوس د سودايې
په مانا پوهيدلې و م، خکه ما احساس کړي وه چې سودايې شوي يم.

هر کال به چې خومره د مني په ونو خپلې پانې زېړيدلې تر هغې زيات به زما
رنګ زېړ شوي و، د زېړې بنکلا په مریدې کې دومره ډوب شوي و م چې د ژمي
د سهار د ۳۷:۱۰ دقیقو له لمر او د اوري د مازديگر د شپرو بجو له لمر خڅه هم
زيات زېړ و م، دومره زېړ شوي و م چې پر زېړ لمر مېښ شفق هم نېړدي نه راتللو.
هغه مني چې لانور هم زېړ او زېښبلې شوم نو ان زېړو ګلونو هم نشول کولی چې
له خپل ډنډوغرو سرونه راهسک کړي او خپله زېړه بنکلا تماشي ته وړاندې
کړي، په بازار کې به پېغلو یوې بلې ته ويل: هغه ته وګوره! تک زېړ! په جومات
کې به سپین بېړو ويل: د ده زېړي د!

کله چې دا خبرې د کلې هغو ماشومانو چې تازه بې لمنځونه نیولي وو او په
جومات کې به په ملا پسې بنکته پورته غورڅېدل زما د مور تر غورونو ورسولي
نو په اندېښنه لاس تر زنې شوه، یو چا ورته وویل چې د اندرابي په کوڅه کې یو
پاروګر د زېړي دم کوي، په سبا یې هلته بوتلم، د پاروګر یوه سترګه تکه سپنه
اوښتې وه، پخپل زاره، ختین او په لوګو تور دوکان کې ناست و، پاس یې په ربونو
د چمبو غوندي شيان ایښي وو، د نصواري جامو یوه کوچني هلك چې خپل
لستونې یې په پوزه راکش کړ وي ويل: په دې کې یې پخوا ماران ساتل.

په یوه سترگه رانده پاروگر په کوچني نکلي کاسه کي له زاره منگي د شرشمومه تبل راوایستل، تر خنگ له انبار شوو شنو و بنو يې لړه رواخیستل، نکلي کاسه يې زما سپرمونه نېردې ونیوله او وابنه يې پکي تاو راتاو کړل، د تبلو سور بوي وخت او د شنو و بنو بوي ورسره ګله شو، يې خونده و.

پاروگر راته ناپوهه وايسيدلو، ان خپل ماران هم تري تښتیدلي وو، هلته هر خه بدرنگ وو خو یوازې دوه شيان بنايسته وو؛ د قران هغه تکي چې پاروگر په وار وار ويل او زما تر خنگ ناسته اندېښمنه مور.

د کابل د سیند تر خنگ چې یوازې د یوې ويالي او به پکي بهيدلي او شاخوا يې دنگ وابنه ولاړ وو د زېړ جومات مناري تر اسمانه دنگې وي، د هغې تر خنگ د نيلي زيارت مخي ته په شمار لس یوولس مکرجن ملنگان ناست وو چې غتهې غتهې تسېې يې غارو ته اچولي وي او په سترگو کې يې سلايې دومره کش کړي وو چې تر کونجونو يې د رانجو لکي وتلې وي.

د غره په ډډه کي د ختلى ډپوال په سرونو کوچني کوچني سري بنسکارېدل چې اخوا دیخوا ګرڅدل. کله چې د ګونګت غوندي په تور موټر کې سپاره شوو نو کلينهړ يې وویل: د ډپوال په سر هغه کوچني سري فراريان دي چې په چاقوګانو يې خلک په پسته خيته کې وهلي دي او په توپانچو يې خلک ويشتلي دي نو خکه خو اوس د سپاهيانو له ويرې لاندې نشي رابنكه کېدلۍ، له ګونګت خخه یوه بسته کیدونکي سري ويل: د سپاهيانو په پبنو کې دمه نسته، دوى غرونو ته نشي ختلى، د ټوبکو توري شپلې يې تل سري وي.

دوه اونۍ وروسته زه پوهبدلم چې د شرشمومه له تيلو په ډکه کاسه کي خوڅيدونکي وابنه زېړ شوي دي خو زمارنگ همداسي زېړ پاتې و، دارو بې اثره شوي وو او د طبيانو دروغجني څېړ رسوا شوي وي، له هغې وروسته به هر طيب خپله خوله او پوزه پټول خکه چې خلکو ته يې خپل مخونه نشول بسولى

زما ترهيدلی هوسي داسي چم راباندي کړي و چې د چم ګاونډله بېښادۍ بې ويستلي و م.

په کوچنيوالی کې مې یوه لنډۍ اوریدلې و هې چې د وروستي مسرې وروستي برخه بې داسي ده: سودايې به شې مئينه! هغه وخت ما فکر کاوه چې دا به هغه سوداګر بشي کوم چې کلې ته راخې او سودا بې په شا اړولي وي خوزه اوس د سودايې په مانا پوهيدلی و م، خکه ما احساس کړي و هې چې سودايې شوي يم.

هر کال به چې خومره د مني په ونو خپلې پانې زېړيدلې تر هغې زيات به زما رنګ زېړ شوي و، د زېړې بشکلا په مریدې کې دومره ډوب شوي و م چې د ژمي د سهار د ۳۷:۱۰:۱۵ دقيقو له لمر او د اوپري د مازديگر د شپږو بجو له لمر خخه هم زيات زېړ و م، دومره زېړ شوي و م چې پر زېړ لمر مېهن شفق هم نېړدي نه راتللو. هغه مني چې لانور هم زېړ او زېښلې شوم نوان زېړو ګلونو هم نشول کولې چې له خپل ډنډوغره سرونې راهسک کړي او خپله زېړه بشکلا تماشي ته وراندې کړي، په بازار کې به پېغلو یوې بلې ته ويل: هغه ته وګوره! تک زېړ! په جومات کې به سپین ږیرو ویل: د ده زېړی د!

کله چې دا خبرې د کلې هفو ماشومانو چې تازه بې لمنځونه نیولي وو او په جومات کې به په ملا پسې بشکته پورته غورڅدل زما د مور تر غورونو ورسولي نو په انډښنه لاس تر زنې شوه، یو چا ورته وویل چې د اندرابې په کوڅه کې یو پاروګر د زېړي دم کوي، په سبا بې هلته بوتلم، د پاروګر یوه ستړه تکه سپنه اوښتې وه، پخپل زاره، ختنې او په لوګو تور دوکان کې ناست و، پاس بې په رپونو د چمبو غوندي شيان ايسېني وو، د نصواري جامو یوه کوچني هلك چې خپل لستونې بې په پوزه راکش کړ ويي ویل: په دې کې بې پخوا ماران ساتل.

په یوه سترگه راندہ پاروگر په کوچنی نکلي کاسه کي له زاره منگي د شرشمومو تېل راوایستل، تر خنگ له انبار شوو شنو وبنو يې لېر خه راواخیستل، نکلي کاسه يې زما سپېرمو ته نېردي ونيوله او وابنه يې پکي تاو راتاو کړل، د تېلو سور بوي وخت او د شنو وبنو بوي ورسره ګډه شو، بې خونده و.

پاروگر راته ناپوهه وايسيدلو، ان خېل ماران هم تري تښتيدلي وو، هلته هر خه بدرنگ وو خو یوازې دوه شيان بنايسته وو؛ د قران هغه ټکي چې پاروگر په وار وار ويل او زما تر خنگ ناسته اندېښمنه مور.

د کابل د سيند تر خنگ چې یوازې د یوې ويالي او به پکي بهيدلي او شاخوا يې دنگ وابنه ولاړ وو د زېړه جومات مناري تر اسمانه دنگې وي، د هغې تر خنگ د نيلي زيارت مخي ته په شمار لس یوولس مکرجن ملنگان ناست وو چې غنې غنې تسيې يې غارو ته اچولي وي او په سترگو کي يې سلايې دومره کش کړي وو چې تر کونجونو يې د رانجو لکي وتلي وي.

د غره په ډډه کې د ختلې دېوال په سرونو کوچنی کوچنی سري بسکارېدل چې اخوا دیخوا ګرڅدل. کله چې د ګونګت غوندي په تور موږ کي سپاره شوو نو ګليناير يې وویل؛ د دېوال په سر هغه کوچنی سري فراريان دي چې په چاقوګانو يې خلک په پسته خيته کې وھلي دي او په توپانچو يې خلک ويشتلي دي نو خکه خو اوس د سپاهيانو له ويرې لاندي نشي رابنكه کېدلۍ، له ګونګت خخه یوه بنسکه کیدونکي سري ویل؛ د سپاهيانو په پښو کې دمه نشه، دوى غرونو ته نشي ختلې، د ټوبکو توري شپيلې يې تل سري وي.

دوه اونۍ وروسته زه پوهبدلم چې د شرشمومو له تيلو په ډکه کاسه کې خوڅيدونکي وابنه زېړه شوي دي خو زمانګ همداسي زېړه پاتې و، دارو بې اثره شوي وو او د طبیبانو دروغجنې خېږي رسوا شوي وي، له هغې وروسته به هر طیب خېله خوله او پوزه پټول خکه چې خلکو ته يې خېل مخونه نشول بنودلى

خو خلک لا هم ساده گان وو او د داکترانو پر هغو کاغذونو بې باور کاوه چې د خپلې بې وسى اظهار به بې په خو کربنو کې د دوه درې پاکته گوليو او يو شربت په لیکلو کولو، خو زه اوس هوبیار شوی وم، زه په رموزو پوهېدلم او زما د باطن سترګې خلاصې شوې وي، زما ظاهري دوکه کیدونکي نظر چې پر زېړه بنايست دوکه شوې و، د ترهيدلي هوسى په بنکرو کې له نظره پناه شوې و، زه نور نه دوکه کېدلم نو خکه خو طبیبانو هم نشول کولی چې ما دوکه کړي.

زه پوهېدلم چې زما زېړي نه و، خو نه مې شول کولی مور ته مې داسي ووايم، خکه که هغه زما په اصلې راز خبره شوې واي نو بنایي زړه بې دريدلى واي او که د هغې زړه دريدلى واي نو هماماغه دم به زه هم نسکور شوې او دم ختلې واي، خکه چې هغه مهال به هم کړکي تشه واي او هم به د هغې د زړه سترګې پېټې شوې واي، ان دومره خوک به هم نه واي چې زما له تندی د مینې توده مچکه واخلي، په سر لاس راته تېر کړي او ووايې: په خدای مې سپارلى بې.

په هغو ورڅو کې د خیالاتو دومره زورور هجوم راباندي راغلى و لکه په سپرلي کې د شنو کوترو سيلونه، خو کوم بنکاري نه و چې د توبک دزې بې پړي کړي واي.

پخوا چې زه په کلې کې وم نو کله به چې د ژمي سرو شپو وروستي سلګي وهلي او دښتو به د سپرلي ګلونه زېړول ناخاپه به د غرونو په سرونو داسي واوري وشوي لکه کوم ماته خورلې لنېکر چې خپل وروستي خواک راټول کړي او په پوره زور د شبې پرمهاں وروستي شواخون راوري، دې ناخاپي حملې به د غره شني کوتري کليو او د غنمو پېيو ته راماتې کړي، د سپرلي يخو خاڅکو به د خمکې تېر نمجن کړي و چې شني کوتري به پړې بنکته کېدلې او پورته کېدلې، د کليوالو دوه نلیزو چره دارو توبکو به وار په وار خولي اسمانونو ته پورته کولې او پنګ خړې به بې

پیل و، خلکو به ویل چې د شنو کوترو په سیلونو کې پېړیان هم سمي ته رابښکه کېږي نو خکه خو به د چره دارو په ډزو یو نیم پېړی هم لګبدلو.

يا هم زما د خیالاتو شور او هجوم دasic و لکه د سمندر پر غاره د ګونګ په تیاره غار باندې چې مابنام مهال د مابنام څکالی بیروبار جوړ کړي چې ان د سپري سترګي ورسره توري شي، د خیالونو دا اوږده لړۍ راته بي مانا بشکارېدله دasic لکه د ګډودو خوبونو بي مانا لړۍ، هغه وخت زه نه پوهېدلم چې ممکنه ده د خیالاتو په دي توبان کې الماسک هم وي، هغه وخت به مې زیاتره د سترګو کونجونو اوښکې کولي او د سوي احساس به بي کاوه، نه مې شول کولي چې چا ته نېغ وګورم، هسي خو هم ما خپل ظاهري ليد له لاسه ورکړي و خو غوبنتل مې چې سترګې مې سپري شي، غوبنتل مې هغه همت پیدا کړم چې که کلې ته ولاړ شم نو خپلې ترهيدلي هوسي ته د لمرا خاته له نفل خخه د سلام ګرڅولو پر مهال یو خل بیا هم وګورم خو ایا دا کار ما کولي شو؟ ایا دا زما له وسه پوره و؟ هغه وخت زه ډېر خواکمن وم چې ما به هر سهار کولي شول هغې ته وګورم خو اوس به مې بانه تل درانه وو، ما غوبنتل چې په ساره ژمي کې سترګو ته سپري اویه واچوم، خو ناخاپه به ظالم نا اشنا مخاطب حاضر شو او ویه بي ویل: دasic مه کوه! هسي نه سترګې دي دومره یخې شي چې د یخ گاتې تري جوړ شي، سین او تور بي سره ګډ شي او کاره واره ترکونه پکي وشي. ایا دا ممکنه وه چې له سترګو دي د کنګل گاتې جوړ شي؟ ما لیدلي وو چې کله به مو په کلې کې د لوی اختر لپاره له کليوالو سره په شريکه غويي واخیستلو او قرباني به شو نو سر به بي په غتې دېگ کې په اور باندې شو خو چې کله به پوخ شو د غويي سترګې به لا هم ردي ردي ختلې، یوازي به بي پر مخ یوه خره پرده راغلي وه، خو زه پوهېدلم چې زما او د غويي سترګې توپير لري.

کله خو اوس هم فکر و کرم چې کیدای شي زمور د ژوند پېښې او یادونه په دنبه
کي د اوښانو دورک کاروان په خېر په نامالوم لوري روان وي، ما ته خو دا سوچ
راخې، لکه خنگه چې هغه پېښې لا هم زما په خیال کي ژوندی دي نو کیدای
شي د اسمان په نامالومو متزلونو کي هم همداسي ژوندی وي او زما مسابره اروا
هماغسي درد ګالي، بشابي مور هم د شعرونو غوندي وو چې خپل غمونه مو تل
په سر وي او هيڅکله يې هم له سره نه غورخوو خو توپير يې یوازي دومره دي
چې مور د هماغي شبې سره د تل لپاره د اسمان د نامالومو متزلونو په لوري
روانېرو. ما فکر کاوه چې زمور پرون په پرون کي لا هم نن دي، لا يې هم هره
شبې پر خپل خای ولاړه ده داسي لکه چې نه پناه کیدونکې وي خو یوازي د
اسمان نامالوم متزلونه يې زمور له ستړګو پناه کوي.

هغه ورڅ لا هم شته چې د غره د ډډې د دېوال په بېكتني ډډ کي غڅيدلي سړک
باندي د ګونګت غوندي موټر روان و، مور يې په خپله خېته کي د خه وخت
لپاره ساتلي وو او غوبستل يې چې له یوه منزل مزلي وروسته مو بېرته له خېته
راویاسي، دا بدرنګ ګونګتیان تل غواړي د یونس علیه السلام د کب په خېر پېښې
وکړي، دوى او له ریا ډک هغه زاهدان کېت مېت سره ورته دي چې د نیانو غوندي
د پرهیزګاري پېښې کوي، خلک هم ورباندي تېروتلي دي او هغوي چې ربنا
هم د زهد او تقوا خاوندان دي د دوى په تورو سیورو کي د خلکو له ناپوهه
ستړګو پناه دي. زه ان هغه وخت پوهېدلم چې د ریاکارو زاهدانو خویونه هم
خراب دي. خو زما مور هم فکر کاوه چې دوى د پرېښتو په خېر دي او خکه د
پرېښتو په خېر اسمان ته نه الوخي چې غواړي د خدای د مخلوق خدمت وکړي.
هغه ورڅ چې مور د ګونګت له خېته رابهړ شوونو د سرپتو زړو کوڅوله منځه
تېر شوو، د لرګي خړې دروازې ته ودریدلو، لړزانده لاس مې وړاندې کړ، په
دوازه راخېيدلى زنځير مې ونیولو او درې خلور خلې مې وشنګاوه، کوچنی

ماشوم چې نیلی خولی یې په سر وه راووت، ستړگې یې راپورته او خوله یې جینګه کړه، زه او مور مې دواړه په وره دنه شوو، د سرو خښتو کوټو ته لا پلستر نه وورکړل شوی خو چې کله یې دالان ته ننوتلو نو پر پلستر سربېره یې زېړچک رنګ هم ورکړي و، ماشوم یوې کوټې ته بونتو، په سره قالينه سري توشكې چاپېره هواري وي، یو دنګ سري چې اوږده تکه سپينه ږيړه یې وه او سپين پتکې یې په سر کړي و ناست و او تسبې یې اړولي.

زما د مور هيله منو ستړگو پوه کړي و چې مور خه غواړو، زه پوهېدلم چې دا سري د پېښتې غونډې پرهېزګار نه دی، ما یې هغه کرغېرن تور سیوري لیدلو چې له ما سره د ليونې مینې له امله مې د مور له ستړگو پناه و، سري قلم راواخیست او د ډاکټرانو په خېر یې د خپلې یې وسی افرار پري لیکلو، خو توپیر یې یوازې دومره و چې خو پاکته ګولی یې نه راکولي، بلکه یوازې یې کاغذ تاو راتاو کړ او ويې ويل: دا تاوید په اوو شنو جامو کې تاو کړئ، د خرمني پوبن ته یې واچوئ او د دې هلك په بنې مت یې راوځروئ!

د مور په ستړگو کې مې د هغې له زړه راتوکېدلی د هيله منو غوټيو انځور د هغې په اوبلنو ستړگو کې ولیدلو، هغه وخت په هغه تصویر کې دومره ډوب شوم چې ما دا هم ونه ليدل چې هغې ریاکار او د دنيا د مال بندې ملا ته یې خه دباندي پنځه زړه د افغانیو سره نویونه مخي ته کېښودل. بهه وه چې هغه انځور مې په تصور کې نه و پاتې کنه د هغه بدرنګ سیوري د خاوند مکاري موسکا به مې د ذهن د تابلوګانو نندارتون بدرنګه کړي واي.

اوسم نو راته بل بار هم زیات شوی و؛ د ګډو دو خیالونو، پړشانه فکرونو او دلي غمونو تر خنګ ضرور وه چې په اوو شنو جامو او د خرماني په پوبن کې تاو شوی تاوید هم پر مت وګرڅوم.

خلک وايي چې ليونيان بي درده او بي درکه دي، دوي خانونه هوښياران بولي خوله دي نه دي خبر چې ليونيان له ډېر هوښياری ليونی شوي دي، البته یو شرط شته؛ هغه دا چې که هوښيارتیا د زړه د سترګو له خلاصیدلو سره مله وي او یا هم له دي سره مله وي چې دنیا له نورو خخه په خرگند توپير ولیدلی شي، زه په رښتیا هم ليونی شوي و م خکه چې ليونی ته مې هوښيار ويل او بله دا چې که ليونی هوښيار شي او زه ليونی نوزه هم هوښيار شوم او خوک چې خان هوښيار بولي نو هغه هم ليونی شو، دا خبره به زموږ د کلي په جومات کې هغه مهال سپینزېرو کوله چې روزه به په ژمي کې راتله او ټول کليوال به د جومات له ګردې بخاري راتاو وو، زما تره به ما ته ويل چې دا بخاري له تا خخه مشره ده نو خکه خو به زنگونه هم پري نښتي وو، زما سره پونښته پيدا شوي وه چې زنگ ولې په اوسينه پوري نښلي خو چې کله په بنوونځي کې و م نو یوه ورڅ زموږ د ساینس بودا بنوونکي وویل؛ اوسينه هغه وخت زنگ نيسې چې لمده شي، دغې خبرې د دي پر خاي چې داد راکړي لا یې هم حیران کرم خکه او به هم کولي شي چې یو خیز خیرن کړي! آه خومره دوه مخې دنیا ده، موږ چې خیرن شو نو په او بوا خانونه مینځو چې پاک شو خو چې پاکي اوسيني ته او به ورسيري نو زنگ ونيسي او خيرنه شي؟

دنیا ټوله له داسي معماوو ډکه وه خو چې کله زما د ظاهر سترګي د ترهيدلی هوسي د زېر حسن شغلو ړندي کړي او د زړه سترګي مې ورو ورو خلاصې شوي نو دا معماوې لا هم راته ډېري شي، خکه چې ما دنیا د خلکو په سترګو نه ليدله، ما هغه خه ليدل چې خلکو نه ليدل او ما هغه خه نه ليدل چې خلکو ليدل! خو هغه وخت هم زه ليونی و م خکه ماله خلکو ګيله کوله چې ولې زما پر خورو او درودنو نه دي خبر؟ ولې ما ته ډاډينه نه راکوي؟ ولې زما په غم کې خانونه نه شريکوي؟ يوازي یو خوک وو چې زما د درد احساس یې کولي شي، هغه هم زما

مور وه خو ما غوبنتل چې تول خلک دې زما د مور غوندي ما ته ډادينه راکړي، هغه وخت زما خويونه ربستيا هم ماشومانو ته ورته شوي وو، زه بنه پوهبدلم چې د بازار دخلکو خويونه هم خراب شوي دي، خو بیاما هم غوبنتل چې ما ته مینه راکړي او دا په ربستيا هم څرګند ليونتوب و، د بنار د خلکو زړونه په هغه بودي هم نه سوخيدل چې د کابل بنار په ده افغانانو کې به د زېرزمينيو په زينه کې ناسته وه، مخې ته به یې خولي غوريولې وه او له بناريانيو یې غوبنتل چې په خولي کې یې د وچې دودي اخیستلو لپاره د افغانیو نویونه واچوي، هغه وخت به چې دا بودي ماليدله نو فکر به مې کاوه چې زمانیا په داسي له بې وسى او بوزلى خخه ډک حالت کې ناسته ده، که زما د نيا ويستان مو یو خه جو کړي واي او جامي یې خيرني شوي واي نو د هماغې بودي د خور په خبر به بنکاربدلي واي، ان زموږ د ګاونډي نيلي سترګې نجلۍ نيا هم همداسي بنکاربدله او زموږ بلاک ته د مخامځ خيرنو لاسونو والا دوکاندار نيا هم همداسي وه، بنائي هغه وخت زما عواطفو دومره طغيان کړي و چې د نړۍ تولي بودي د زېرزمينيو پر زينو د ناستې بودي غوندي راته بنکاربدلي. ما فکر کاوه چې د ټولو بناريانيو عواطفو په ما کې حلول کړي دي او دوى ټول تري یې برخې شوي دي، ما فکر کاوه چې د ټولو زړونو نرموالی زما زړه ته راګډ شوي دي او د نورو زړونه کلک شوي دي، داسي لکه د ختو نانځکې چې وچې کلکې شي، لکه څرنګه چې د ختو نانځکې بدرنګې وي او سپېري خاورې یې له مخونو باديري همداسي د بناريانيو زړونه هم سپېره وو او له مخونو یې خاورې باديدلي، دومره سپېره چې ان د زېرزمينيو د زينو پر سر له ناستې سپين سري خخه چې خولي یې د دوى په پښو کې غوريولې وه هسک سرونه تېريدل، بنائي د دوى په سرونو کې د کومې لوبي فتحي نشه ګرځدله خو ماليدل چې دوى ټولو ماته خورلې وه، دوى سخته ماته خورلې وه او د ژوند په سرگردان ډګر کې یې د عاطفي له سپرو په نامالوم لوري لالهانده

منلپی و هلپی نو خکه خو دوی نه هغه بودی لیدله، نه يې د هغې خولی او نه يې هم زما احساسات او عواطف درک کولی شول، دوی زما د غتې سترگې هوسي سره يو شباخت درلود؛ هغه دا چې دوی هم په نامالوم لوري منلپی و هلپی او هغې هم، خو توپیر يې دا و چې سپین سرې سوالگرې له دوی خخه کرکه کوله، له دوی خخه يې ګيله کېدله او د هر يوه پر تېريدلو يې د زړه نازک محل داسې ورانيدلو لکه زلزله چې د نړۍ هسکې مانې وراني کړي خو ما له خپلې هوسي سره مينه کړي وه او د هغې هر ياد زما د ژوند ستني لپزولي وي، د هغې د عشق بوتي زما د زړه وينې غوبستلي او ما په همدي وينو ودان ساتلي و. د سپین سرې بودي د نهيلې تصوير به ما د زرنګار په پارک کې د ودان جومات له تصوير سره يو خای د خپل شعور ژورو ته لېرلو، زه او بودي سوالگره ډېر سره ورته وو، د هغې غرور لوټل شوي او زما هوبن! د هغې له شرميدونکو کتلو سره د خو افغانيو د غوبستني غږ به په ورڅ کې خو خله د جومات له اذان سره يو خای د اسمانونو په لور پورته کېدلو، زه پېړدلم چې خداي به دا غږ واوري، دنيا به په بل مخ واړوي او هر خه به نسکور کړي! خو داسي نه و خداي نه د بناريانيو په څېرو، نه د موټروانانو او نه هم د دوکاندارانو... ان د کليوالو په څېر هم نه و، خداي يو بېل ذات و، زه پوهېدلم چې دا غږ يې اوريدلو، د هغه د عرش ستني يې لپزولي او کولې يې شول چې د غصب سمندر يې په څوبن راشي خو د خپلو يې پروا، مغورو او خرابو خويونو خاوندانو بنده ګانو پر حال يې رحم کاوه، دا ربنتيا هم خدايي حوصله وه!

ضرور خداي د دوی ماته خورلى حال لیدلو چې د ژوند پر ډګر د سپېخلو عواطفو د لښکرو خخه په هره خواتېتیدل او د دوی په حال يې رحم کړي و. خو زما حال له ټولې دنيا سره توپير درلود، دي حالت لا درد راکاوه، ګله به مې چې په هېنداره کې خان ته وکتل نو رنګ مې له زېرېدلو د تورېدلو په لور روان

و او د سترگو کونجونه مې گونخې شوي وو، زه پوهيدلی و م چې په کمو ورخو
کې د کلونو مزل کوم او د کليوالو بسخوله حساب سره مې اختلاف کړي دی، د
دوی په حساب زه د دنيا د نورو و ګرو غوندي و م خوزما د سترگو کونجونو بشودله
چې د دوی حساب غلط دی، ماله دنيا خخه دومره بغاوت کړي و چې د حساب
علم مې بوره غلط ورته ثابت کړي و! اوس نو اړتیا و چې زما لپاره د میاشتو او
کلونو بیل حساب کتاب رامنځته شي، خو هیڅوک ترا او سه په دې نه وو پوهيدلی،
ما هم نه غوبښل چې خوک پري پوه شي خکه فلسفيان خو ترا او سه د طبیعت په
رازونو کې د کوچنيو معماوو حل ته نه وو رسیدلی نو بیا به بې زما دې بغاوت ته
خرنګه د حل لاره پیدا کولی؟ خکه خو بې ما د خان لپاره د حل لنډه لاره پیدا
کړي وه هغه دا چې کله به د هنداري تر مخ تېریدلم نو مخ به مې بل لوري ته
اړولو او کوبښن مې کاوه چې خان د دنيا د نورو خلکو په حساب محاسبه کړم،
خو داښکاره بې انصافي وه، ډېره لویه بې انصافي. ما ته د زېر حسن غیت سترگې
هوسي خه خه نه وو راپښ کړي؟ پر ما ډېره لویه کانه شوي وه، داسي کانه چې
مرګ بې پر وړاندې ډېر کوچنۍ و، ما به په خینو فلمونو کې لیدل چې د فلم د
نجلی او یا هلك زړه ته به غم ورسیدلو نو له ژوندې به زړه توری شو، په پای کې
به بې لنډه فيصله وکړه؛ له ژوند سره دېښمني او خپل ژوند ته خاتمه ورکول! ما ته
د هغوي په دغه ډرامه خندا راتله، کله کله خو به مې د خندا غږ پورته شو، دومره
به پورته شو چې د خاموشې شبې د چوپتیا گوهر به بې درې وړې کړ او زما د
کوتې د کړکې هاخواته ویده رو بدې پېشو به له خوبه راوینه شو او په تیاره کې
به بې په شنو خلیدونکو سترگو زما په لوري کتل. ما مرګ له دې ډېرنکته بللو
چې زما د معما حل دي شي، مرګ داسي پدیده نه وه چې ما وزغورلى شي، زه
او س په یوه بې پایه سمندر کې لالهانده و م او لاس پښې مې و هل خو زه نه

پوهيدلم چې زما سېك به له ما سره ترڅو ملګرتیا وکړي او زه په دي هم نه
پوهيدلم چې دا بې سره او بې پایه سمندر کوم ساحل هم لري او کنه؟
هغه وخت به ما ته د خورې مور هغه سبقونه راياديدل چې په ماشومتوب کې بې
راته ويلى وو، د دي هره خبره یو سبق و چې ما اوريديلي وو، د هېږي شراب مې
ورکړي وو او د تحت الشعور په تيارو خاګانو کې مې اچولي وو.

زه له کوچنيتوبه همداسي يم، هوایي!

زما د دردونو زلزلو د تحت الشعور د خاګانو کمرونه نړولي وو او له شوره یې د
هغه ويدو سبقونو خخه د یوه یوه نشه تبنيده او د اورېلکو په خبر مې د تصور
پر تiarه افق خلېدل او هغه تابلوګاني بې انخورولي چې د وخت په ششندونکو
آسونو سپرو خواکونو بې رينتیني تجسمونه لوټلي وو، او بنائي د کایناتو په دښته
کې بې په نامالومو منزلونو کې پړاوونه اچول.

کله چې زمارنګ د زېر حسن په لمبو تور اوښتی او وريتيدلو نو د مور هغه راکړي
سبق مې ياد شو چې یو مابنام بې راته پر لويدیغ افق دوه ستوري سبودلي وو او
ویل بې چې دالیلا او مجنون دي، دوی سپېخلي مینه کړي وه او خدای ترې دوه
روبنانه ستوري جوړ کړل!

خو کله چې بنونخي ته ولاړم نو بنوونکي وویل چې ستوري او سپورمي په فضا
کې لالهاندې دې او د یوه نامالوم منزل په لوري روان دي!

دي سبقونو زه اوس په دي باوري کړي وم چې هغه ستوري په ربستا هم ليلا او
مجنون دي او فضا هم هغه بې سره او بې پایه سمندر دي چې زه پکې سرگردانه
لاس او پښې وهم، بنائي زه هم د غت سترګې هوسي سپېخلي عاشق وم او خدای
راخخه د اسمان ستوري جوړ کړي وي، زه اوس پوهيدلم چې د ستورو ژوند
څوړه له لالهاندې او دردونو ډک دي، آه! په ټولو کایناتو کې هیڅ ارام نه!

زه هغه مهال د سکون په لته کې وم، د داسې سکون په لته کې چې هر ډول شور خاموش کړي. خکه خو مې اړتیا درلوده چې وې لټوم خو بشایی زه تراوسه هغې درجې ته نه وم رسپدلى، که هغه وخت له کوم صوفې سره مخ شوی واي نو ممکنه ده د سکون لاره یې راته بشودلې واي خو چې زه اوس پرتله کوم نو د مولوي د سماع ډګر زما د عواطفو د ډګر په منځ کې داسې بشکارېدلو لکه زما د زېر حسن غټه سترګې هوسي پر مخ د رنجو خال، له همدي امله خو مې هغه مهال د فزيکدانانو دا نظریه منلي وه چې ويل یې ادييان دروغجن دی او په خپلو خورو خبرو خلک تېرباسي خکه چې د مادي د ظاهري خانګړنو له مخي دانه ده ممکنه چې سمندر دې په پیاله کې خای کړل شي. دا خومره لوی ثبوت و، ما غوبښتل چې پخله کوته کې د انشتاين ببرسری انځور وڅرم، خو ما داسې ونه کړل خکه زما لپاره بشایې د انشتاين انځور کوم مفهوم نه درلود. خو یوازې یو انځور و چې زما لپاره یې ډېره ژوره مانا درلودله او د ژوند د کوتې پر تولو دبوالونو مې راڅېيدلو. يا مې هم شايد خکه د انشتاين انځور د کوتې پر دبوال نه و څرولۍ چې د ملا صاحب هغې خبرې وېرولۍ وم چې ويل یې د تصویرونو ويستل ناروا دي او دوزخ ته د تللو سبب کېدلې شي، ده ويل چې د دوزخ اور له نورو تولو اورونو ډېر تاوجن دي، ما چې د خپل زړه له اخيستي اوره دومره کړاو گاللي و نو خنګه مې کولي شول چې له دي هم سخت اور ته زړه بنه کرم، هغه هم د یوه بېرسري بودا د تصویر لپاره چې په غتو بریتونو کې یې پاسني شوندې نه بشکارېدله. ما هغه وخت هم خپل مذهب ساتلي و او له سجدو مې هماغسي خوند اخيست لکه خرنګه چې په کلې کې و.

هغه مهال چې په کلې کې وم او سهار مهال به مې د نفل خخه په سلام اړولو هغه لبدله نو د خوندونو بازار به ولګيدلو او دومره ارزاني به یې وه چې د تولې دنيا خوندونه به ما د سترګو د دوو سکو په دیدن واخيستل، په هغه ورڅو کې ما هم د زهد په لور مخه کړي وه او له ملایکو سره مې پخه ملګرتیا وه تر دي چې

هیڅکله هم د سجدو پوروری نه و م او د دومره سجدو خاوند و م چې احساسو له
مې په جنتونو کې مې لویه پاچاهي ده.

فکر کوم د ماشومتوب پاچاهي به هم د جنتونو د پاچاهي به شان وي، آه
ماشومتوب، د ماشومتوب ملګرتیا خومره سپیخلی وي، زما هغه وختونه هم
یادېږي چې زه به غې ستړگې هوسي ته مخامنځ ناست و م، هغې به خورې کيسې
کولي او زه به ورته غور و م، په ماشومتوب کې به یې ډېږي کيسې کولي خو چې
کله پېغلوټي شوه او د حیا خادر یې په سر خور شو نو بیا به یې ما یوازې د سهار
نفل لیدلو او د هغې د خورو کیسو شکرې به ډېږي په ندرت وریدلې، هغه وخت
زما زړه داسې و لکه د للمي خمکه چې د عشق سپیلنۍ پکې له تندې وچ شوي
او زېړ اوښتې وي خو کله به چې د هغې خورې شونلهې ورېيدې او د تاندو مریو
تارونه به یې و خوڅیدل نو زما د سینې اسمان به کړهار ګډ کړ او د خوندونو تووند
باران به ووریدلو چې د خواره احساس باد به زما د زړه د للمي په تېټر کې نوي
تېټونه جوړ کړل او د عشق نورو تنکیو سپیلنیو به سرونه راهسک کړل...

په هغه کال بیا هم په کابل کې د غره د ډډې د دبوال سر واوري سپین کړي و خو
تور ډډونه یې لا هم په دې اند وو چې د دنیا په دې بدليدونکي ماحول کې به لا
هم و چلېږي او د توپانونو پر وراندې به دنګ و درېږي خو دا دبوال هم د زمانې
د ظاهر بینې سره ظاهر بین شوي و، څکه چې او س د توپانونو لوري بدل شوي
و او داسې توپانونه راتلل چې که دبوالونه تر اسمانه هم دنګ شوي واي بیا یې
هم مخه نشه نیولی، واوري هم غوبښتل چې د غره د ډډې دبوال ته دا سبق ورزده
کړي خو دبوال خپله پخوانې سرکشی ساتلي وه او هغه یادونه یې لا هم په زړه
کې تازه وو چې تر شا به یې کابل شاهانو پناه اخيستله.

دا ژمۍ د نورو په پرتله ډېر سور و، خلک حیران وو او د دومره ساره په سبب نه
پوهیدل، وهم پرسټو به ويل چې داساره له خان سره بنه زېږي نه لري او بد خبرونه

بې راوري دی خو هيچاته هم پته نه وە چې دا بد خبرونه کوم وو، بنايىي دوى تە خكە هغە سارە د بد زىرىي راورونكى بىكارپىلۇ چې بە خوبۇنۇ كې د تورو لوگيو بد تعبير تە قايل وو، فکر کوم دوى د اسمایي غره تە ختلىي وو او د كابىل بىار د كورونو لە بامونو يې راوتونكى تور لوگىي ليدل چې د اسمان پە لور يې الوت كاوه او داسىي بىكارپىلە چې تا بە وي تورو بىامارانو وزرونە كېرى دى. زما پە فکر خلکو كوبىنىش كاوه چې خانونو تە د راهبانو القاب ورکېي نو خكە خود تورو لوگيو د تماشى لپارە د اسمایي غره تە ختل، دوى خكە نە وۇل كېدل چې پە ژمي كې د اسمایي او شېر دروازى د غرونو پە سرونو هغە فرارىي مجرمان د چېر سارە لە املە نشول گرخىدى، دوى پە كورونو كې خانونە زىندانىي كېرى وو او توپانچى يې د غره د ھەدى د ختىنۇ كورونو پە لرگىنۇ تاخچۇ كې ايىنىي وي چې هغە كال حکومت تازە پە زېرو او شنو رنگونو لېلى وو.

حکومت هم چېر ظاهر بىن و او باید ظاهر بىن هم واى خكە چې ولس يې هم ظاهر بىن و، دوى كورونه خكە پە زېرو او شنو رنگونو لېلى وو چې لە لېرىي بنايىستە بىكارە شي خود هفو كورونو لە دىننە حال خىخە نە وو خبر؛ دوى تە داپتە نە وە چې د ورىي مياشتى پە پىل كې چې كله نرى باران پىل شي نو بامونە بە يې و خىخىرىي.

چېر راهبان پە دې اند دې چې د باطن علم چېر مهم دى نو خكە خو يې د تىلاسە كولو لپارە غرونو او خنگلونو تە خېي، دوى خومرە ناپوهان دى، دوى فکر كوي چې د بصيرت علم د غرونو او خنگلونو پە وچو چېر او دنگو ونۇ كې دى، خوداسىي نە دە، پېرىپتى تر هر چا بىي پوهېرى چې د بصيرت علم د انسانانو پە مخونو كې پىروت دى نو خكە خوتل د انسانانو پە چاپېر تاوىيرى، خو د راهبانو لە دې دومرە ناپوهى سرە هم د دوى دا خبرە منم او سلامىي ورته کوم لىكە چې د هېمى ژمىي پە يوه سرە ورخ د تور گونگتە پە خىتە كې د غەتىي خىتىي والا ناست سرىي

ته پر سړک ولاړو د ترافیکو مامورانو سلامی وو هله! دی تصویر ما ته خوند را کړي
و نو خکه خو مې هماغه وخت د تور ګونګت د بدرنګی سره سره د تصور پر تابلو
کښلی و.

عجیبیده داده چې ما نورو ته ناپوهان ویل خو ما پخله فکر کاوه چې زه هم ډېر ناپوه
یم، زه ډېر ساده او کم عقل یم، ان کله کله به چې د خپل خان ناپوهی ته غوسيه شوم
او د آینې له مخي به تېریدلم نو سترګې به مې پتولي، له خانه به مې دومره کړکه
وشوه چې نه مې غوبستل خپل مخ وګورم او د سترګو کونجونو ته مې خير شم.
هغې ليونی داسي ډاکه راباندي اچولي وه چې هر خه یې راخڅه لوټ کړي وو خو
یوازې دوه څیزونه یې راته پريښي وو: ساه اخیستل او بېرته ساه ويستل!
کله به د خیالونو هجوم دومره راباندي زورور شو چې تصویرونه به یې له یو بل سره
و جنگيدل او درې وړې به شول، ما به داسي احساس کاوه چې کوم ارزښتمن خیز
مې ورک کړي دی او ناکراره به مې په لیون پیل وکړ.

زما وار دومره خطا شوی و چې په بازار کې د ټولو خلکو رنګونه راته الوي
بنکارېدل، زما سینه دومره دردیدلې وه چې کله به مې هم کوم بودا جوالی ته وکتل
نو دا مې انګيرله چې د هغه زړه هم له سلو غمنو ډک دی، چې کله به د نایي دوکان
ته ولاړم او ویستان به یې راته جورول نو داسي مې انګرله چې زما ویستان یې نور
هم راته خراب کړل، زه په دې اند وم چې نه هم کوم نایي راته سم ویستان جورولی
شي او نه هم کوم خیاط راته سمی جامي ګنډلی شي. زه نه پوهېدلم چې د لیوتوب
تر وروستي حده رسېدلی وم او که د بصیرت پر وروستي حد مې په او اچولي و!
زه نه پوهېدلم خکه چې زه ربنتیا هم ناپوهه وم.

زه پوهیدم چې زه بنې لیکل نشم کولی او نه هم بنې شاعر یم، زما احساس دردیدلې
و، هغې زلزلې چې زما د ژوند له خوندونو ډک بنار یې ولرزاوه زما د کلماتو زړښې
مانۍ یې هم ونډولې خکه خواوس زما قلم په دې مانيو کې د کلماتو په لیون او
هره کلمه به یې چې پیدا کړه نو د نیلی غمي په څېر یې په خپله خولی کې اچوله.

نور نو د ایرو هغه بت ته ورته و م چې د نوي شمال یوه خپه بې له خانه سره وړلې شي، دومره بې سبکه شوی و م چې که پورته به شوم نو پښې مې رېردیدلې، هره شپه به مې بانه یو له بله مرور وو، د شپې په چوپتیا کې به مې یوازې دوه شیان اوږيدل: د سپو غپا او د دبوالي ساعت تک تک!

هغه میاشت چې په باغونو کې تازه د ګلونو غوټې ګل کډلې او د کابل واوري ویلې شوې وي، مور مې په سر کې په ګن ګنیلې پنځه سپین ویستان پیدا کړل، په دې ورڅ په تک پوهه شوه چې نور هر خه تر وروستي حده رسبدلې دې، هغې هم باید خپله وروستي فيصله کړي واي، نور نو زما د زړه په راز هم خبره شوې وه او په دې پوهیدلې وه چې له غټ سترګې هوسي سره زما د ژوند تړون ناممکن دی خکه چېرته سارا يې هوسي او چېرته د کلې ليونې!

په بل سهار بیا د کلې په لور روان شوو، دا خل نه په غرونو کې پخوانی خوند و، نه د سرک په رالنډیدلو او شاته تښتیدلو کې او نه هم په درو کې د زېرو ګلاو، ما ته دا ټول دریدلې بشکارېدل، زما مور هغه ورڅ د عیسى عليه السلام د مور مریم په خېر بشکارېدله خکه چې تر خولي بې یو توری هم نه وتلو او ما فکر کاوه چې د خدائ په امر بې د چوپتیا روزه نېولې ده، خو زه خکه مسیح ته نه و مورته چې زما شونډې هم ګندلې وي، ان د تکسي د موټروان او سپرليو تر خولو هم سونې نه ختلو، خو ما یو بناسته تصویر بیا لیدلې و او زما د تصور بودا انځورګر په خپلو لړزیدلو لاسونو د حافظې پر تابلو ترسیماوه، هر سپین وری بې په ډېر پام پورته غره ته په ختلې نری لاره د ختلو په حال کې انځور کړي و.

مور مې بیا هم زموږ له کلې په خور پوري د سپینې ډېرې خاوند تاویدګر ته له خپلې سهیلې سره ورغلې وه، هغې یو خل بیا هم ورته د خپلې بې وسی خط ورکړي و خو دا خل بې داسې ورته ویلې وو:

دا تاوید به په اوو سرو جامو گې وګنډي، د خرماني په پوښ کې به يې بند کړي او په هدیره کې به يې د دوو پخوانيو قبرونو تر منځ بسخ کړي.
کله چې د مازديگر لمر له نښترو او څېريو د دنګ غره تر شا غرغره کېدلوا، مور مې پر چاقو د دوو زپو قبرونو تر منځ کوچني قبر کيندلوا او کوچني تاوید يې پکې دفن کاوه...

خو زه پوهېدلم چې که کلونه وروسته د تاریخي اثارو کوم څېرونکي دا خای وکیندي نو د دوو تنو د هدوکو ترمنځ به هماغه تاوید پیدا کړي او دا جمله به پکې ولولي: د سارايی هوسي له بشکرو د کلي د ليوني زره بېرته رواړئ!

زه پوهېدلم: هغې تاویدگر چې زما مور بیا هم د پړښتې ګومان ورباندي کړي و شیطاناںو ته يې امر کاوه چې زما زره بېرته راوري خو په شیطان کې دومره زور نه و چې زما شهید زره ته ورنېردي شي، خکه چې خدای ورته په ګن ګنلي پنځه ملايکې په پهړه داري درولي وي...

بيا مې هم تل په تصور کې د هغې تصویر ته کتل او د زره په ژبه مې د هغې نوم اخیستلو، نور نه پوهېدلم چې ولې خود هغې تصویر بنایسته و او د هغې نوم هم بنایسته و.

هغه هوسي همداسي سارايی وه او هیڅکله هم زمانه شوه، پر ما هرڅه تېر شول خو اوس هم د ژوند په مانا نه پوهېرم.

سارايی هوسي ته غاره ورکول بنایي یوازي زما تمنا پاتې شوه...
ما دا هرڅه ولیکل، خراب مې ولیکل، بنه مې ونه لیکلی شول، خکه چې زه ناروغ
يم!

پاى

... دا مهال زه چوب وم، داسې په خیالونو
کې دوبیدم لکه بودا، د هغه په خیر له خپل
ژوندې بیزاره کېدلم، ما غوښتل د ژوند
حقیقت پیدا کړم خو زه نه د کومې وني
لاندې ناست وم او نه هم د کوم سیند پر غاره
تر خو د حقیقت پرېښته راته بشکاره شي او
په یوه شپه کې هر خه راته ووايي ...

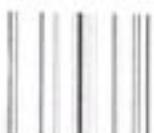

Aksos

نسل
۳۷۰

۱۰۰۰۵

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library